KATALIKAS, KURIS GALĖDAMAS NEREMIA KATALIKIŠKOS SPAUDOS ... TEISĖS VADINTIS GERU BAŽNYČIOS VAIKU.—Vyskupas Kettler.

VISŲ ŠALIŲ KATALIKAI DARBININKAI VIENYKITĖS!

DARBININKAS

EINA ANTRADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS

AMERIKOS LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ ... APO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

Eina nuo 1915 m. GRUODŽIO-DECEMBER 7, 1926, ANTRADIENIS, Nr. 94. Kaina 5 centai

KARO STOVIS LIETUVOJ

SUSEKĖ KOMUNISTŲ SUOKALBĮ

VARŠUVA. — Lietuvos vyriausybė visame krašte paskelbė karo stovį. Tą padarė delto, kad susekta komunistų suokalbis nuversti valdžią. Taip pranešama iš Kauno.

(Kaip matome ta žinia atėjo per Varšuvą. Todel su ja visaip gali būti. Gal teisinga, o gal ir ne. Bet prie dabartinės valdžios palaidumo Lietuvoj galėjo tokie suokalbiai susidaryti).

VISUOTINAS CENZAS RUSIJOJ

Rusijos vyriausybė prirengė armiją iš 170,000 vyrų ir moterų surašinėti gyventojus. Darbas prasidės šį mėnesį ir atseis $5,000,000.

Cenzą bandė padaryti caro valdžia 1897 m., bet nepavyko. Tamsūs rusai pamislijo, kad kokią bėdą užtrauks pasiduodami surašymui. Todel kėlė maištą prieš surašinėtojus. Reikėjo siųsti kariuomenę, kad maištininkus sutramdyti. Per 15 metų bandyta baigti cenzą, bet nepavyko. Dabar reikalas užriktuotas geriau ir spėjama, kad nusiseks.

Apie kiekvieną vyrą, moterį ir vaiką bus klausta 15 klausimų. Bus surašinėjama teipgi turtai.

Visi angliakasiai sugrįžo darban

VISAI PASIBAIGĖ

Anglijos angliakasių streikas pagalios visiškai pasibaigė. Gruodžio 2 d. visi angliakasiai nuėjo į kasyklas.

Tasai streikas buvo didžiausias Anglijos istorijoj. Jisai atsėjo $3,000,000,000. Tęsėsi septynis mėnesius. Į tą streiką buvo įvelta nuo 5 iki 10 milijonų darbininkų.

UŽTIKO PINIGŲ PUODĄ

Bulgarijoj vienas sodietis kirsdamas medį miške užtiko pinigų puodą. Ant puodo besąs turkiškas parašas. Pinigų ten besą už $450,000. Pinigai turi datas 13-to ir 14-to amžiaus.

UŽ PAVOGIMĄ $6.75

BROOKLYN, N. Y. — F. Vandosky, 21 m. amžiaus, pavogė $6.75 ir jam gresia patekti kalėjiman iki gyvos galvos. Buvo taip, kad jis "hold up" darė ir peršovė žmogų.

"ČALI ČAPLIN" GAL NETEKS PAČIOS

HOLYWOOD, Cal.—Garsus judomųjų paveikslų lošikas Čali Čaplin vedė prieš porą metų visai jauną mergelę ir nesenai susilaukė sūnaus. Bet dabar pasirodo, kad tarp jųdviejų ne komedija, o tragedija ištiko ir pati pareikalausianti divorso. Iš anksto ji reikalauja $1,000,000 ir sutinka be divorso skyrium nuo vyro sau gyventi. Jei tos išlygos Čaplinas nepriims, tada Čaplinienė per teismą pareikalaus divorso.

Danijoj pralaimėjo socijalistai

Socijalistų premieras Stauning Danijoj rezignavo. Gruodžio 2 d. ten įvyko rinkimai į parlamentą ir rinkimus pralaimėjo. Premieras pamatęs, kad tuomi tauta socijalistams išreiškė nepasitikėjimą, tai socijalistų premieras su svo kabinetu karaliui inteikė rezignaciją.

Rinkimus laimėjo liberalai ir konservatoriai.

KLAIPĖDA UŽ DANCIGĄ IR VILNIUS LENKAMS

MASKVA. "Izvestija" pažymi, kad anglų spaudos komentarai, smerkiantieji paskutinį Ambasadorių Konferencijos nusprendimą, kuriuo patvirtinama Vilniaus krašto prijungimo Lenkijai rezoliucija, visai patikrina SSSR spaudos žinias apie anglų planą iškeisti Dancigą už Klaipėdą. Šie projektai, be abejojimo, esą daromi Lietuvos sąskaiton, kuriai norima atimti Klaipėdą, negrąžinant jai už tai Vilniaus krašto. Tad ir anglų diplomatų nepalankumas sakytam Ambasadorių Konferencijos nusprendimui turįs tikslą ne ginti Lietuvos interesus, bet įbauginti Lenkus ir tuo būdu paimti Lenkiją Anglijai reikalingon politinėn įtakon.

NUŽUDĖ KONTRAKTORIŲ

WATERTOWN, Mass.—John Mangiasi, 40 m. amžiaus, žinomas šio miesto kontraktorius rastas negyvas su penkiomis kulkomis. Rastas sniege, lauke, netoli nuo jo namų. Vieta buvo išmindžiota, iš ko aišku, kad buvo kova.

KOMISARAS NUŽUDYTAS

LENINGRAD. — Komisaras Sergojev rastas negyvas palei geležinkelį. Jisai buvo narys komunistų internacionalo Centro Komiteto. Jis turėjo svarbių dokumentų, bet visi besą pavogti.

GAVO $150,000

LONDON.—Garsusis Anglijos rašytojas George B. Shaw sutiko, kad jo scenišKas veikalas *Arms and the Man* būtų išdirbtas judomiems paveikslams. Už sutikimą tos teisės jis gavo $150,000.

UŽ $10.00 PER ATLANTIKĄ

LONDON. — Iš Anglijos uostų į Halifax, St. Johns ir Quebec Anglijos laivai darbininkus emigruojančius Kanadon apsigyventi ant ūkių gabės labai pigiai. Ims tik po $10.

KETURI ITALAI BUS NUŽUDYTI

NEWARK, N. J.—Sausio 16 d. 1927 keturi italai banditai bus pasodinti elektrikinėn kedėn. Jie yra padarę hold upą, nužudę aiskrymininės kompanijos kasierių ir pavogę $13,250.

JO EMINENCIJA BOSTONO KARDINOLAS O'CONNELL, pereitais metais Romoje. Gruodžio 8 d. jam sukanka 67-ta gimimo diena.

MUSSOLINI — DIEVO SIŲSTAS ŽMOGUS

RYMAS.—Kardinolas Vanutelli pareiškė:

"Mussolini yra Dievo išrinktas žmogus vesti Italiją prie garbingo tikslo. Aš už jį meldžiuos kasdien."

Kardinolas tokį pareiškimą darė sulaukęs 90-tą savo gimimo dieną. Jisai sakė, kad Italijos valdžia ir Vatikanas einą prie susitaikymo.

ANGLIJOS BEDARBIAI

Anglijoj bedarbių yra 1,500,000 su viršum. Tai ant 380,000 žmonių daugiau, negu pernai šiuo laiku. Į tą bedarbių skaičių neineina angliakasiai, kurie iki šiol streikavo.

KADA ŽENYTIS

Dr. William Oxley Thompson, buvusis Ohio valstijos universiteto prezidentas pasakė, kad ankstybos vedybos yra vaistas nuo divorsų. Sakė, kad jis tą dalyką tyrinėjęs ir susekęs, kad jauni vedę rečiau eina prie divorso, negu vedę seni.

DARBININKAI NERIMAUJA

Danijoj darbininkai nerimauja. Darbininkai yra pareikalavę algų pakėlimo. Bet jų išpildyti darbdaviai neketina. Iš to gali kilti didelių streikų.

DAVĖ VALIĄ

Varšuvoj subatomis ir nedėliomis karčiamos būdavo uždarytos. Bet girtybė tomis dienomis nebuvo mažesnė. Todel Pilsudskis tą daliną prohibiciją atšaukė.

CIGONŲ KOLONIJA

Rusijos vyriausybė Kaukaze paskyrė cigonams teritoriją. Kiekvienas klajojantis cigonas sutikęs toj kolonijoj apsigyventi, gaus $200 pradžiai.

SUDEGĖ ATSTOVYBĖS NAMAI

Pragoj, Čekoslovakijos sostinėj, veik visiškai sudegė Amerikos atstovybės namai. Atstovybės namai užsidegė nuo greta stovinčio namo, kurs buvo užsidegęs.

Indijonai turtingiausi žmonės

TURTINGIAUSIA TAUTA PASAULYJE

Suv. Valstijų indijonų reikalų komisijonierius Edgar B. Merritt pareiškė, kad indijonai esą turtingiausi pasaulio tauta. Indijonams turtų atseina po $4.700. Tai veik dvigubai daugiau, negu atseina vidutiniškam amerikonui.

KARDINOLAS SULAUKĖ 67 METŲ AMŽIAUS

Gruodžio 8 d. sukanka Jo Eminencijai Bostono Kardinolui O'Connell'iui 67 m. amžiaus. Toje dienoje kardinolas minės savo 67-tą gimimo dieną.

Laukdamas tos dienos Jo Eminencija priėmė Bostono laikraščių reporterius. Jis jiems papasakojo apie savo darbuotę ir apie savo darbuotės plenus ateičiai.

Be kito ko kardinolas prie tos progos pareiškė, kad katalikai kaip tik pralobsta, tai užmiršta Bažnyčią ir labdaringus darbus. Sakė, kad ne taip yra su protestantais. Sakė, kad laikraščiai kasdien praneša žinių apie gausias aukas. Bet pasižiūrėjus, tai pasirodą, kad aukos plaukiančios iš turtingų protestantų, o iš katalikų turtuolių aukų labai retai tesimatą..

Geležinkeliečiams pakėlė algas

REIKALAVO 19, GAVO 7½ NUOŠIMČIŲ

NEW YORK. — Rytinių geležinkelių kompanijų darbininkams pakelta algos ant 7½%. Jie reikalavo, kad algos būtų pakeltos ant 19%.

Geležinkelių darbininkų algas nustato tam tikra valdžios paskirta komisija.

Tas pakėlimas paliečia 50 kompanijų ir 91,000 darbininkų.

Veik ištisus metus ėjo derybos del algų pakėlimo, nes derybos buvo prasidėjusios spalio m. 1925 m.

"Shopmenams" savo keliu teipgi algos pakeltos.

Tas pakėlimas vien geležinkelių kompanijoms, nerokuojant "shopmenų," atseis $14.500.000 per metus.

Tuo tarpu Kanadoj geležinkelių darbininkai su kompanijomis imasi del algų pakėlimo. Kanados darbininkai nori tiek gauti, kiek Suv. Valstijų darbininkai gauna. Kai dabar Suv. Valstijose geležinkelių darbininkams algos pakelta, tai Kanadoj dalykai labiau susipainioja. Kanados geležinkeliečiai yra nutrę streikuoti, jei algos nebus pakeltos.

Suv. Valstijų geležinkelių darbininkams pakeltos algos ineina galion nuo gruodžio 1 d.

Vaikams Kalėdos bus linksmos

KALĖDŲ DIEDUKO DOVANOS

NEW YORK. — Aprokuojama, kad šiemet Kalėdų Dieduko maišas bus pilnesnis, negu bile kuriais metais praeityje. Šiemet visokiose krautuvėse žaislinių daiktų vaikams esą už $100,000,000.

80% visų tų daiktų yra Amerikoj išdirbti, o kiti importuoti.

Apskritai šiemet krautuvės Kalėdoms puikiau išpuoštos, negu bi kuriais praeitais metais.

Vieno dolerio vertės knygų duosime DYKAI visiems prisirašiusiems prie Lietuvių Darbininkų Sąjungos ir užsimokėjusiems už visus metus arba užsirašiusiems laikraštį "Darbininką" laike skelbiamo mūsų organizacijos vajaus.

PO KIEK ATSEINA

Vidutiniškai imant Suv. Valstijose turtų atseina žmonėms po $2.918. Kanadoj po $2.575, o Anglijoj po $2.000.

NUOSTOLIAI DEL ŽIURKIŲ

Anglijoj pagal nesenai padarytus apskaičiavimus žiurkės žalos pridaro per metus už $3,000,000.

Žinios iš Lietuvos

PROF. ČEPINSKIO MOKYKLŲ POLITIKOS VAISIAI

JONIŠKIS (Utenos ap.). Pajutę didesnę laisvę, ima ...nuži iš tamsių pakampių mūsų Tėvynės priešai ir ...isti dar nesustiprėjusias ...s šaknis. Liūdnas tai apsireiškimas, tat apie jį tylėti negalima, juo labiau tenai, kur gyvenimo atgarsiai retkada apsigirsta pamany...ad ten taip ramu, kaip ...ų, rodos, būti.

Čia noriu šiek tiek nupiešti sulenkintos mūsų pafronties gyvenimą. Atkaklių antilietuvių saujelė subruzdo dabar visomis jėgomis kursyti tamsias minias, kad jų tamsumu pasinaudoję galėtų išrauti jau pradėjusias gražiai dygti tautinio susipratimo atžalas ir vesti žmones vėl nutautinimo keliais. Tat važinėja po kaimus agitatoriai ir kalbina, kad nebesiųstų į lietuviškas mokyklas vaikų, nes, šiandien iš valdžios tik pareikalavus, galima jau gauti grynai lenkiškos mokyklos. Ir reikia pripažinti jiems pasisekimą: lig šio laiko mūsų mokyklos beveik tuščios, nors pernai buvo pilnintėlės. Joniškv yra taip pat įvestos bažnyčioje lietuviškos pamaldos, atliekamos kas antrą šventadienį. Dabar lenkų agitatoriams rūpi ir jas kuriuo nors būdu panaikinti. Slaptai, karčiamoje, susidarė organizacinis komitetas bažnyčios komitetui rinkti. To komiteto iniciatorius K. Z., visiems žinomas bedievis, begėdiškai šmeižias mūsų tikėjimą ir jo šventąsias tradicijas, tačiau politiniuose klausimuose įtakingas vadovas. (Žiemos metu jis buvo valdžios ištremtas į Rokiškio apskritį, kaipo kenksmingas valstybei. Karo būklę panaikinus, jis vėl laimingai sugrįžo ir ėmėsi savo senojo darbo). Minėtasis komitetas bando sušaukti susirinkimą grynai iš tokių žmonių, kurie, kaip jis mano, bus palankus jų senai išdirbtiems planams vykdyti.

(“Rytas”)

SOCIALISTIŠKOJI “LYGYBĖ”

MAŽEIKIAI. Š. m. spalium . 17 d. Mažeikių miesto Taryba, kurią sudaro 7 socialdemokratai, 2 žydu, (kurių vienas eina išvien su socialdemokratais) ir 6 įvairių kitų grupių, apsvarsčiusi 1927 m. išlaidų sąmatą, priėmė šiuos socialdemokratų frakcijos pasiūlymus: Miesto valdybos sargui L., jis yra ir Tarybos sociald. fr. narys, mokėti 180 litų mėnesiui, be to, butą, kurą ir šviesą; užtat buhalteriui, kurio socialdemokratai, tur būt, iš savo tarpo nenumatė, nustatė algos tik 120 litų mėn. Už posėdžius nutarta mokėti (po 8 litus) tik vienam v-bos nariui, sociald. Taurinskiui, antram gi nariui, p. Opulskienei, kaip ne socialistei, už posėdžius visai nemokėti. Nors abu valdybos nariu yra namų savininkai, bet socialdemokratų skelbiamoji lygybė taikoma tik savo žmonėms.

Burmistrui taip pat, kaip ne savo žmogui, mėnesinė alga nustatyta 350 litų, tuo tarpu kai sekretoriui, saviškiui, nemokančiam net sąmatų dorai sustatyti, paskirta mėnesiui 370 litų.

1926 m. sąmata buvo pavesta sudaryti atskiram žmogui, o 1927 m. sąmatą sustatė burmistras su raštininku. Aiškinimai nebereikalingi.

Ministerių Kabinetas priėmė privalomo pradžios mokslo įstatymo projektą, kuriuo vaikai ligi 14 metų turės išeiti privalomą pradžios mokslą.

PLEČIAMAS TELEFONŲ TINKLAS

Trūkstant Kauno telefonų centr. liuosų vietų naujiems abonentams ir esant aug norinčių įsitaisyti telefonus, paštų valdyba nutarė dar šiais metais Kauno telefonų centralinę padidinti dar 900 abonentų. Tuo būdu Kauno telefonų stotis turės 3,300 abonentų.

Šiomis dienomis užsieny bus užsakyta 600 ab. komutatorių, kurie kainuos apie 220,000 litų.

“PAVASARIO” KRAUTUVĖS APIPLĖŠIMAS IR TRAGINGAS PLĖŠIKO GALAS

KUPIŠKIS. Š. m. lapkričio mėn. iš 11 į 12 d. naktį į “Pavasario” krautuvę įsilaužė vagys pro akmeninį pamatą ir išnešė manufaktūros ir kitų daiktų apie 3000 litų vertės. Policija padarė kratą pas įtariamus asmenis miestely ir pas pil. V. rado po grindimis gilią duobę ir ten visus išvogtus daiktus iš “Pavasario” ir kitų krautuvių, kuriose vagystės įvyko anksčiau. Pažymėtina, kad duobėj su prekėmis rasta du karo šautuvu, įvairių šovinių ir daug piroksilino.

Kada visi daiktai buvo surasti pas minėtąjį pilietį, jis žadėjo parodyti dar daugiau ir nusivedė policiją į pirtį. Ten, jis, sakydamas, noris krosny malkas pataisyti, išsitraukė iš už pečiaus revolverį ir nusišovė.

PABĖGO SU ŽMONIŲ PINIGAIS

ALUNTA (Utenos apsk.) Čia naktį XI. iš 6 į 7 d. pražuvo žydas Mendelis Gordonas, kurs pasirodė išbėgęs į Afriką su visa šeima; jis turėjo devynius amatus ir dešimtą badą, nors turėjo ir savo namus, kuriuos išvažiuodamas pardavė. Vietos kai kurie gyventojai skaudžiai atjaučia ir apgailestauja jo pabėgimą, nes, sako, Gordonas išsivežęs 6000 litų paskolintų iš žmonių pinigų. Žmonėms iš to pamoka: atsargiau reiktų elgtis skolinant pinigus panašiems žydeliams, o verčiau dėti atliekamus litus bankuose ar kitosna saugiosna įstaigosna, kame pinigai garantuoti dideliu turtu.

Šį rudenį išsiplatino mūsų apylinkėje vagystės: vienam karvė prapuola, kito sandėlį iš nakties atranda ištuštintą, trečiam keletas avių iš karto pranyksta. Žmonės nors būkštauja del savo nuosavybės pavojaus, tačiau tuo reikalu nesistebi, sako tai esą paleidimo iš kalėjimo kriminalistų išdavos. Vietos policijai reiktų budriai sekti šiuos įvykius ir likviduoti vagilius.

Du nauji Amerikos oro laivyno lakūnai.

SAVANORIŲ VALDYBA

Įvykusiajame šiomis dienomis Kaune savanorių komitetų atstovų suvažiavime bendrojon organizacijinėn valdybon išrinkti: p. A. Smetona valdybos garbės nariu, Seimo narys pulk. lt. Zubrys, prof. Elisonas, Seimo narys Bieliūnas, p. p. Sliesoraitis, Matulevičius, Kiaunė ir Pautienius. Šios valdybos posėdis laikinas; jos uždavinys: paruošti būsimąjį visų savanorių suvažiavimą ir jam svarstytiną steigiamos savanorių organizacijos įstatų projektą.

NUMATOMI MASINIAI MOKYTOJŲ PALIUOSAVIMAI

Tenka patirti, kad mokytojai, ypač mokytojos, didžiausiai susirūpinę del gautų iš Šviet. Ministerijos žinių, kad nuo sausio mėn. 1 d. būsią paliuosuoti visi tie mokytojai ir mokytojos, kurių ir žmonos bei vyrai turi kad ir kurios nors kitos žinybos įstaigoje nors ir mažiausią vietelę. Kadangi praktikoje tai, žinoma, palies beveik išimtinai tik moteris mokytojas, tai jos dabar ir nerimauja — visai teisingai vadindamos tąjį vyriausybės nutarimą didžiausiu joms skriaudos ir antidemokratiškiausiuoju žingsniu. Kadangi mokytojų moterų daugumoje vyrai tarnauja ir daugumoje mažų kategorijų valdininkais, tai, jas paliuosavus, jų šeimynoms teks kęsti didžiausias skurdas, gal ir badas. Ir tai žiemos metu, mokslo metu už durų! Viename tik Kaune numatoma bene 42 mokytojos, kurios turės būti del to paliuosuotos.

Šiuo reikalu Šviet. Ministerijos dabar renkamos iš mokytojų tam tikros ankietos.

PAKLIUVO

1924 m. pašto valdininkas Nikodemas Šinkariukas sučiupęs iš pašto žinybos 10,000 litų valdiškų pinigų su jais nudūmė į Vokietiją. Juos pralaidokavęs bandė grįžti atgal į Lietuvą ir apsigyventi namieje — Alytuje, nes, matyt, galvojo, kad visi apie jį dabar jau būsią užmiršę, ypatingai — “tikrajai demokratijai” Seimo rinkimus laimėjus ir visus tokius “negrešninkus” iš kalėjimų paliuosavus. Bet nepavyk[illegible]rukui: budrioji Kauno [illegible]ties policija jį sučiupo.

STEBŪKLINGA “DAKTARKA”

VABALNINKAS. Nepersenai Vabalninko padangėje gastroliavo iš kažkur atsibasčiusi “daktarka.” Kad nepakliūtų policijai į rankas, ji buvo apsistojusi ne miestely, bet už kilometro nuo miestelio — Strazdų kaime, pas ūkininką V. Tačiau apie ją tuojau pasklido gandai po visą parapiją ir iš visų kraštų ėmė žmonės plaukti. Per dvi dieni ji perleidusi daugiau, kaip 300. Jos gydymas tuo buvęs ypatingas, kad ji susirinkusiems ligoniams pirmiau “pamokslus” sakydavusi ir tik paskui davinėdavusi patarimų, kas kokių šaknelių ar žolelių turi išsivirti ir kaip tuos viralus vartoti. Nebepagydomiems ligoniams ji kartais atsakydavusi: — Tau nebegelbės jokie vaistai, tu velnių prisiėdęs. Tu nebeišgydomas, tave alum apgėrė, — ir panašiai. Silpniems ligoniams, kurie negalėjo pas ją beatvykti, patarimus davinėjo, žiūrėdama į jų fotografijas. Žinoma, tie visi patarimai buvo davinėjami ne dykai. Gaila, kad dar ir pas mus atsiranda tokių lengvamanių, kurie tiki “stebūklingais” apgaudinėtojais.

VALST. LIAUDININKAI UŽ LIETUVOS LENKINIMĄ PER NAUJAI KURIAMAS LENKIŠKAS MOKYKLAS

Seimo posėdy š. m. lapkričio 16 d. valst. liaudininkai, socialdemokratai, žydai, lenkai ir vokiečiai savo balsais atmetė Kr. Demokratų, Ūkininkų Sąjungos, Darbo Federacijos ir tautininkų patiektą interpelacijos skubotumą del lenkiškų mokyklų steigimo.

Už skubotumą balsavo: Krikščionys Demokratai, Ūkininkų Sąjunga, Darbo Federacija, Tautininkai ir Ūkininkų Partija. Reiškia, interpelacijos išdėstytais faktais gyvai yra susirūpinusios visos lietuvių grupės, išskiriant liaudininkus ir socialdemokratus.

Yra tai išdavos tų pasižadėjimų, kuriais dabartinė vyriausybė ir ją palaikančios lietuvių frakcijos vykdo lenkų užgaidas.

Lietuvos visuomene! Kurgi veda mus valst. liaudininkai ir socialdemokratai?!

PROTESTAS DEL LIETUVOS ATSTOVYBĖS PANAIKINIMO SUV. AMERIKOS VALSTYBĖSE

Finansų ir Biudžeto komisijos posėdy š. m. lapkričio mėn. 11 d. val. liaudininkų, socialdemokratų, vokiečių ir lenkų atstovų balsais išbraukta Lietuvos atstovybės Amerikoje išlaikymo išlaidos ir tuo būdu naikinama atstovybė Vašingtone.

Reikia manyti, kad toks sprendimas galėjo įvykti tik Vyriausybei pritariant.

Turint galvoje: 1) kad Suv. Amerikos Valstybės, kaip didžiausia ir įtakingiausia pasauly politinė pajėga yra parodžiusi Lietuvai didžiausio palankumo;

2) kad Suv. Amerikos Valstybėse gyvena beveik trečdalis visos lietuvių tautos, kurie yra daug nusipelnę Lietuvai, jos nepriklausomybę iškovojant ir stiprinant, suteikdami Lietuvai daug moralės ir medžiaginės paramos.

Reikia pasakyti, kad Vašingtono atstovybės naikinimas yra ne tik Amerikoje gyvenančių lietuvių įžeidimas ir jų nuopelnų paneigimas, bet ir visos Lietuvos valstybės gyviausių politikos reikalų ignoravimas.

Tenka patirti, kad Seimo Užsienių Komisijos nariai Krik. Demokratų, Ūk. Sąjungos ir Darbo Federacijos atstovai Užsienių Komisijos posėdy griežtai reiškė protesto prieš Lietuvos atstovybės naikinimą Amerikoj.

PASITARIMAI NAUJAI DIREKTORIJAI SUDARYTI

KLAIPĖDA. Iš kompetentiškų šaltinių pranešama, kad Klaipėdos gubernatorius K. Žalkauskas turėjo pasikalbėjimų su visų Seimelio frakcijų atstovais, per kuriuos jis susipažino su atskirų frakcijų nusistatymu naujos direktorijos sudarymo reikalu.

RUSAI KLAIPĖDOJE PERKA 400 ARKLIŲ

KLAIPĖDA. Lankiusi Klaipėdos kraštą rusų delegacija arkliams užpirkti mano ten pirkti apie 400 arklių.

APIPLĖŠĖ ROKIŠKIO STOTIES SANDĖLĮ

Š. m. lapkričio mėn. 6 d. nakties metu nežinomi piktadariai su parinktu raktu atrakinę Rokiškio geležinkelio stoties sandėlį, pavogė tris gabalus manufaktūros 5000 litų vertės.

ATSISTATO

KVĖDARNA (Tauragės apskr.). Nudegintas per karą Kvėdarnos miestelis palengva atsistato ir kas metai vis po keletą naujų namų išdygsta. Namai daugiau statoma mediniai, iš nedegamos medžiagos kaip ir nėra.

BAŽNYČIŲ VARPAI JAU KAUNE

Iš Maskvos gauta 45 varpai įvairaus dydžio bei svorio. Didžiausias varpas su Aleksandros Voroničienės paveikslu iš 1722 metų sveria 713 klgr. Kiti varpai žymiai mažesni; vieno svoris siekia 236 klgr., antro — 202 klgr., trečio — 178 klgr., o visų kitų — nuo 150 ligi 32 klgr.

Bendras varpų svoris siekia — 4000 klgr.

Bendrai imant, varpų stovis yra vidutiniškas, bet kai kurie varpai yra be šerdžių, be ausų, o dar kiti su geležinėmis ausimis. Matyti, čia kai kieno pasinaudota.

NUSIŽUDĖ Ž. Ū. AKADEMIJOS STUDENTAS

Lapkričio mėn. 11 d. 6 v. rytą ėjusis iš Radviliškio į Dotnuvą traukinys, Dotnuvos stotyje traukinys suvažinėjo Ž. Ū. Akademijos laisvąją klausytoją studentą Povylą Pukelį. Traukinys nupiovė nelaimingajam abi kojas ir sužeidė galvą.

Traukiniui ateinant jis vaikščiojo paliai bėgius ir kai jau traukinis buvo nuo jo už 10-15 metrų, jis taip ūmai puolė po traukiniu, kad nebegalėjo tai pastebėti nei publika, nei mašinistas, nei stoties tarnautojai. Nuo nelaimės vietos traukinys pavilko jį dar 8-10 metrų. Išėmus nelaimingąjį iš po traukinio dar buvo jame šiek tiek gyvybės, bet tuo pačiu traukiniu vežant jį į Kėdainius mirė.

Velionis buvo kilęs iš Šaltmirio vienk., Dotnuvos val. Tarnavo savanoriu Lietuvos kariuomenėj. Velionies šeima gan turtinga. Parceliuojant jo tėviškę, jis buvo gavęs žemės 80 ha.

Šaulių sąjunga Laisvės Alėja 20 nr., Kaune, įsigijo savo namus už 250 tūkstančių litų. Skolai ir išlaidoms padengti Šaulių s-gai leista da-

BAČKININKAI

Besikuriant mūsų valstybei valdininkais imta visi bent kiek prasimokę piliečiai. Ilgainiui patsai darbas parodė, kurie iš jų tinka ir kuriuos reikia pašalinti. Trūkstant mokytų žmonių, šalinta tik blogiausieji valdininkai, tokie, kurie skriausdami valstybę rūpinosi tik savo pralobimu. Pašalinti ir tuo būdu nebistengę lengvai pralobti, tokie buvę valdininkai ėmė su visu įsiutimu kurstyti žmones prieš valdžią dėdamosi didžiausiais žmonių geradariais. Mūsų žmonės paklausė tokių agitatorių ir išrinko į Seimą daugiau socialistų. Prašalintieji blogieji, menkieji valdininkai vėl veržiasi grįžti į valdžią, žinoma, pavarant gerus patyrusius ir daug pasidarbavusius valdininkus, mokytojus, karininkus. Piliečiai tai suprate pradėjo nerimauti, siųsti protestus, nes jie žino, jog, suardžius, valdžios mašineriją galima sugriauti ir pačią nepriklausomybę. Žmonių nerimui nutildyti socialistai per mitingus ir savo laikraščiuose skelbia, kad paleidžiami tik blogieji valdininkai-bačkininkai.

Kaip tas pasiteisinimas iš tikrųjų atrodo? Pavyzdžiui paimsiu Žemaitijos Sostinę — Telšius. Prieš rinkimus plačiai po visą Žemaitiją iš mitingo į mitingą lakstė savo automobiliu D-ras Mikulskis, p. Šaikūnas, Ravišauskis, Abramavičius. D-rą Mikulskį už nestropumą buvusioji valdžia atstatydino. Dabar jis yra Telšių ir visos apylinkės viešpats, eina keletą pareigų su didele alga.

Antras žymus agitatorius — p. Šaikūnas per savo leidžiamąjį laikraštuką “Žemaitį” daug yra sugadinęs žmonių. Už tą darbą jis gavo Alytaus Žemės Tvarkytojo pelningą vietą. Trečias žymus agitatorius Radišauskis menko mokslo žmogelis, teismo baustas, gavo Telšių Žemės Tvarkytojo padėjėjo vietą, pirma, žinoma, pavarius kataliką p. Kėdį. Ketvirtas žymus agitatorius p. Abramavičius, lenkas, įsitaisė į pačią Švietimo Ministeriją valdyti visos Lietuvos lenkų mokykloms.

Tačiau ir taip ne visi bačkininkai, matyt, dar patenkinti. “Lietuvos Žiniose” valstiečių liaudininkų laikraštyje dažnai pasirodo nepasitenkinimo balsų. Beldžiasi į vyriausybės duris ir reikalauja, kad būtų duodama jiems vietų, nes padėję socialistams laimėti rinkimus, kad jie esą mokyti ir geri darbininkai, tai parodęs tas, jog priklausą prie socialistų partijos. Mokėję ant bačkos užsilipti ir pakalbėti, tai mokėsią ir dirbti, bet kurioj valdžios įstaigoj. Kitame rašte įdėtame į tą patį laikraštį, net grasina kaž koks bačkininkas. Jei negausią vietos, kitą sykį už socialistus neagituosią. Kasgi iš to išeina, skaitytojai?

Ugi tai, kad socialistai buvo jums giriami ne del to, kad jie iš tikrųjų geri, bet del to, kad už gyrimą pagirų puodai — bačkininkai tikėjosi gauti ir daugelis jų gauna šiltas vietas.

Antra, koks biaurus ir begėdiškas yra daiktas, kad partija su savaisiais pradeda šmugelį. Žemieji sako aukštiesiems: Varykit iš įstaigų visus ir duokit mums tenai vietas, jei to nepadarysit, mes jums atkeršysim, jūsų daugiau nebrinksime į Seimą. Aukštieji atsako, kur mes jus pamiršime, kad jūs esate mūsų ramstis. Kada šitaip renkami, tai jie valdininkai, činauninkai bus biauriausias žmonių peilis.

Visa, kaip matote rodo, kad socialistai bačkininkų remiami ne žmonių reikalais rūpintis ėjo į Seimą. Todel bent dabar susipraskite, kuo veikiausiai traukitės iš socialistų partijų. (“Vienybė”)

MYLINTIEMS SKAITYTI DORUS RAŠTUS

Pasiulome visiems gerų raštų mėgėjams įsigyti dvi geras knygas: pirmą ir antrą tomą

APMĄSTYMAI

visiems metams ir šventėms

Dydis 5X7½ colių, dailiais kietais apdarais, po 500 suviršum puslapių. Spauda aiški. Tikrai naudingi skaitymai, ypač dievotiems žmonėms. Kaina abiejų tomų $3.00. Išpirkitę pašte "Money Order" ir siųskite:

"Darbininkas"

Katalikams naujienos

ŠVEDIJA

Švedijos katalikai nesenai sudarė didelę manifestaciją ir skaitlingai nuvykę pas karalių įteikė jam prašymą, kad Švedijoje katalikams suvaržymai būtų panaikinti. Nuo protestantizmo laikų dar išliko čionai katalikų persekiojimų liekanos, kurios yra katalikams gan skaudžios. Katalikams viešos pamaldos yra leistos vos prieš 50 metų. Bet iš protestantizmo pereinantiems į katalikų tikėjimą daroma didelės sunkenybės. Protestonų bažnyčioms išlaikyti imami mokesniai ir iš katalikų. Prieš 18 metų neleidžiama pereiti iš protestantų į katalikus. Jei vienas iš gimdytojų tėra katalikas, tuomet vaikai verčiami auklėti protestantais prieš tėvų norą. Katalikams neduoda teisė metrikas vesti, veda jas tik protestantų pastoriai. Pradinėse mokyklose mokytojais būti gali tik protestantai. Katalikų vedybos turi būti tris kart skelbiamos protestantų bažnyčiose; pastoriui leidus tegalima apsivesti. Katalikų kunigai įsigyti žemės tegali tik su ypatingu karaliaus leidimu. Vienuolynai draudžiami, išimant tas moterų vienuolijas, kurios užsiima gailestingais darbais.

Yra vilties, kad tos nekultūringos senojo persekiojimo liekanos bus netrukus Švedijoje panaikintos.

LATVIJA

Rygos arkivyskupas atstovas, Mgsr. Stukels Eucharistiniame Kongrese Čikagoje padarė tokį pranešimą apie katalikų padėtį Latvijoje.

Katalikų Bažnyčios istorija Latvijoje prasideda 1186 metais, kuomet čionai atvyko vokiečių vienuolis Reinhardt, vadinamas Latvijos apaštalu. Jo įpėdinis vyskupas Albert įsteigė Rygos miestą ir bažnytinę provinciją. Jauna bažnyčia daugiausia nukentėjo nuo tų, kurie turėjo ginti ją nuo pagonų. Vokiečių kryžeivių riteriai taip žiauriai persekiojo gyventojus ir vertė juos vergijon, kad Rygos vyskupai būdavo priversti nuolat su kryžeiviais kariauti. Perėjus vokiečių riteriams į protestantizmą, Katalikų Bažnyčia dar labaiau nukentėjo. Bet sunkiausieji metai atėjus užėmus Latviją Švedams. Gustavas Adolfas ištrėmė visus katalikų kunigus, uždraudė pamaldas, atėmė paskutinias katalikams dar likusias bažnyčias. Katalikais išliko tik Latgalijos gyventojai.

1710 m. Latvija pateko į Rusijos valdžią. Rusų įstatymai neleisdavo atstatyti katalikų bažnyčių be paties caro leidimo, o to leidimo beveik neduodavo. Latvija neturėjo savo vyskupo per 50-60 metų; Žemaičių ir Petrapilio vyskupijos, kurioms Latvijos katalikai buvo pavesti, buvo labai didelės ir be to dar rusų valdžia statė vyskupų veikimui visokias kliūtis.

1918 Šv. Tėvui įsteigus bažnytinę provinciją prasidėjo blaivesnės katalikų gyvenimo dienos. Iš 2 milijonų gyventojų katalikų yra 800,-000. Jų dauguma Latgalijoje. Kiti išsimėtę po visą šalį. Trūksta bažnyčių ir kunigų. Vienas katalikų kunigas tenka 4,000 katalikų. Nesenai įsteigta kunigų Seminarija, kurioje dabar mokinasi 40 jaunuolių. Savo reikalams aprūpinti Latvijos katalikams trūksta lėšų, nes katalikai Latvijoje yra patys neturtingiausieji. Pav. Latgalijoje katalikai turi po 1-2 žemės dalis, kuomet protestantai turi po 50-60 dalių.

JUGOSLAVIJA

Katalikų spaudos padėtis Jugoslavijoje verčia katalikus tenai smarkiai susirūpinti. Laisvamaniškų ir tikėjimui neprietelingų dienraščių Jugoslavijoje yra 19 ir jie sudaro kasdien 150 puslapių. Išplatinama jų kasdieną 150 tūkstančių egzempliorių. Jų skleidžiamai tikybos neapykantai atsispirti katalikai teturi vos keletą savaitraščių. Katalikų spaudai padauginti ir sustiprinti kas metai daroma spaudos diena. Per paskutinius 7 metus surinkta katalikų spaudos reikalams aukų: Kroatijoj ir Slavonijoj — 282,000 dinarų, Dalmatijoje — 117,000 din., Bosnijoje ir Hercogovinoje — 73,000 din. Šiemet per šv. Petro ir Povilo šventę visoje Jugoslavijoje ir gi buvo spaudos diena. Prie jos buvo rengtasi ypatingai rūpestingai. Kaip kunigai, taip pasauliniai buvo raginami pirkti akcijas steigiamam katalikų dienraščiui kroatų kalba. Pasitikima, kad šių metų spaudos darbas praneš visų praeitųjų septynerių metų vaisius.

"Bedievių laikraščiuose daugiau yra žinių," — sako pasiteisinimui nekurie darbininkai. Taip, daugiau žinių pataikaujančių vien tik žemesniems žmogaus geiduliams.

Trynimas Pagelbsti

Trynk tą pačią vietą kur skauda!

Trynk, trynk, trynk iki oda įkais ir pasidarys raudona ir pajusite tą malonę šilumą to seno patikėtino šcimyninio linimento:

PAIN-EXPELLER

Įregistr. J. V. Pat. Biure

Jis buvo ir yra naudojamas palenguvinimui reumatiškų skausmų; sunaikinimui apsireiškusių peršalimų ir nuraminimui ir sustiprinimui pailsusių, skaudamų muskulų.

35c.—vaistinėse—70c.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & So. 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

BŪTINA KUNIGO PAREIGA

Socialistai savo laikraščiuose ir mitinguose nuolat kalė ir dabar kala žmonėms, kad kunigai negali dalyvauti politikoj. Kunigai turį žiūrėti tikėjimo dalykų. Daugeliui žmonių ta mintis jau įkalta. Vienur kitur, kunigui pradėjus aiškinti socialistų šunybes, pasigirsdavo balsas: "Kunige, eik prie altoriaus," arba "varyti kunigus į bažnyčią. Tokius žodžius pasakydavo, žinoma, tik neišmanėliai arba bedieviai socialistai.

Socialistai bedieviai daro tai iš neapykantos, o neišmanėliams socialistų įkalbėta, kad katalikų tikėjimas nebūsiąs griaunamas, jei valdžią turėsią jie. Socialistai, girdi, mokėsią geriau valdyti.

Išrinkta į Seimą daugiau socialistų. Tačiau tie, užuot parodę savo sugebėjimą valdyti, užuot pasirūpinę žmonių reikalais, ėmė griauti katalikų tikėjimą: rengiasi jau įvesti šliūbus be Bažnyčios, rengiasi viešą paleistuvybę padaryti "gerbūnu" dalyku. Na, dabar visi, kurie netikėjote, kad bedieviai griaus tikėjimą, pasakykite, ar neturėjo kunigai teisės perspėti tikinčiuosius, ar neturėjo teisės kištis į taip vadinamąją politiką. Kaip turi susigėsti visi tie neišmanėliai, kurie šaukė: "Varyti kunigus į bažnyčią, prie altoriaus." Juk šiandien jau pradedama griauti moterystės sakramentas, rytoj bus griaunamas kas nors kitas ir t. t...

Kiekvienas sveiko proto žmogus sutiks su tuo, kad kunigas turi perspėti tikinčiuosius, turi patarti, ką rinkti į Seimą ką ne, nes šiais laikais avies kailių yra prisidengusių daugybė vilkų.

Kunigo pareiga nurodyti žmonėms tas kilpas, kurias spendžia jiems bedieviai. Tiesa, nėra būtino reikalo kunigams būti ministeriais, valdininkais, nes šiandien yra užtenkamai ir ne kunigų katalikų, bet atverti akis tikintiesiems ir parodyti, kas yra socialistai, kunigai turi būtinai.

Apsaugokit Savo Kudikį

Nedavalgymas, yra tiesioginė priežastis negero maisto. Nežiūrint pažangos medicinoje ir apšvietos milionai mokyklos vaikų yra nedavalgę ir nedapenėti—o jų tėvai to nežino. Kaltė vyriausia gula ant motinų, nes jos neduoda tinkamo maisto ir priežiūros. Daktarai, darydami bandymus, rado, kad kondensuotas pienas yra vertės maistas budavojimui kūdikių sveikatos.

Jei dar nesate vartoję Standard and Challenge Condensed Pieno darant valgius, pradėkite šiandien. Valgiai įgys naują skanumą. Išbandykite darant keiksus, pudingus, sosus, kepsnius, košeles ir visur, kur tik reikia pieno ir cukraus sykiu. Vartokite kavoje. Duokite vaikams su koko ar šokoladu. Padarykite jiems bile mėgiamą valgį.

DYKAI

Kiekvienos blešinės leibelis turi vertę dovanos. Kiekvienai šeimininkei reikalinga daugelio daiktų, kurių gali gaut už leibelius. Pavyzdžiui, štai paveikslas apvalkalo už 60 leibelių. Bile šeimininkė galėtų tokių apvalkalų suvartoti beit pustuzinį. Tik nuneškite sutaupytus leibelius į artimiausią dovanų krautuvę ir išmainykite ant dovanų. Čia tik vienas iš daugelio naudingų daiktų, kuriuos gausite taupydamos leibelius nuo blešinių. Pradėkite šiandien.

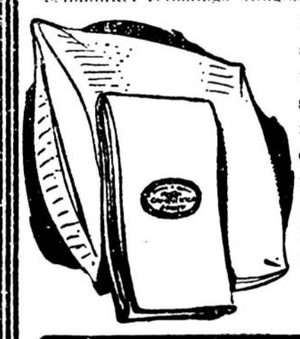

Taupykit Leibelius del Brangių Dovanų

Mūsų Boston'o Premijų Krautuvė Randasi Prie 89 Friend St., arti Haymarket Sq.

KITOS PREMIJŲ KRAUTUVĖS

FALL RIVER, MASS.
14—3rd Street, arti Bedford St.
BRIDGEPORT, CONN.
105 Congress Street, arti Main Street
PROVIDENCE, R. I.
49 Aborn Street, arti Washington St.

Skaitytojų Balsai

DEL IŠTAUTĖJIMO

Dabar Amerikos lietuvių laikraščiuose tankiai tenka pamatyti straipsnių apie ištautėjimą. Visuose reiškiama nuogąstavimai, kad nesą vilties išsilaikyti. Girdi be imigrantų žemaičių, augštaičių ir dzūkų ainiai žlugs jankių, o gal ir airių tarpe. Per nekurį laiką ir mano mintis buvo tokia pat. Bet turėdamas ryšių su plačia Amerikos lietuvių visuomene, ypač su Amerikos lietuvių organizacijomis, ėmiau kitaip į dalykus žiūrėti. Tėmijau ar su kalba nyksta ir lietuvystės dvasia.

Lai į tai atsako mano patyrimai.

Visiems žinoma, kad nuo 1914 m. ateivybė veik visai sustojo. Reiškia jau dvylika metų kai Amerikos lietuviai nėra papildomi ateiviais iš Europos. Dabar kila klausimas ar organizacijų mirusiųjų narių spragas kas papildo, ar ne? Aš patyriau, kad taip. Ir pasipildė su čia augusiu jaunimu.

Amerikos lietuvių sėjamoji sėkla,, žinoma, išaugo taip, kaip ji buvo prižiūrima. Ką sėjome, tą ir pjaujame.

Kad yra gerų vaisių, tai aišku. Kaikurios organizacijos pastaruoju laiku ėmė sparčiai augti. Katalikų eilėse aiškiai pasireiškė pažanga. Katalikai eina pirmyn. Plačiausiu žingsniu žengia Illinois, New Yorko, Michigano, Connecticuto ir Massachusetts valstijų lietuviai.

Aš tą patyriau, kaipo išdirbėjas draugijoms kukardų ir kitokių draugijoms reikalingų ženklų. Tų užsakymų aš tebegaunu. Ir užsakymai nemaži. Aš čia neminėsiu užsakymus po 50 ar 100 kukardų. Paminėsiu tik stambesnius užsakymus. Pereitą pavasarį South Bostono Susiv. L. Šv. Kazimiero dr-ja užsakė 250 kukardų, Saldžiausios Širdies V. J. Dr-ja gegužio m. užsakė 100, o dabar jau vėl darau 200 kukardų. Šv. Kazimiero dr-ja buvo užsakiusi 400. Iš Waterburio Šv. Onos Dr-ja nesenai buvo užsakius 100, o dabar vėl užsakė 200.

Iš Indianos ir Ohio valstijų tai mažai užsakymų tegaunu.

Didelė pažanga žymi yra katalikų srovėj. Auga vyčiai ir Sodalicijos, kurios yra artimoj gerb. kunigų priežiūroj. Gerb. kunigų nenuilstantis darbas neina veltui. Vyčiai ir Sodalicijos po globa gerb. kunigų atidaro taip sakant imigracijai vartus. Ji dapildo lietuvių ištautėjusių ir mirusių eiles.

Tečiau man kaipo lietuvis-gi gaila, kad kitų srovių lietuviai panašiai negelbsti jaunimą, kaip mes katalikai.

M. A. Norkūnas

Lawrence, Mass.

L. VYČIAI SMARKIAI RUOŠIASI KELIAUTI LIETUVON

Ekskursijoje dalyvausią 500 žmonių.

Ateinantį pavasarį Lietuvos Vyčiai, didžiausia Amerikos lietuvių jaunimo organizacija ruošia milžinišką ekskursiją Lietuvon. Ekskursantai išvyks iš New Yorko birželio 14 d. didžiuliu Baltijos-Amerikos Linijos laivu "Lituania." Šis laivas plauks tiesiog iš New Yorko į Klaipėdos uostą. Vyčiai pranašauja, kad ši ekskursija bus didžiausia ir gyviausia, kuri dar bent kada yra važiavusi Lietuvon. Amerikos jaunimas pasiruošęs šauniai pasirodyti. Ekskursantų laive važiuosią veik išimtinai lietuviai. Tikslas šios ekskursijos bus sustiprinti Amerikos lietuvių jaunimo ryšius su Lietuvos jaunimu, įkvėpti daugiau lietuvystės dvasios, duoti progos amerikiečiams pamatyti savo ar savo tėvelių gimtąjį kraštą, susipažinti su Lietuvos veikėjais, dalyvauti Pavasarininkų Kongrese Kaune ir praleisti atostogas gražioje Lietuvoje.

Norintieji šioje ekskursijoje dalyvauti privalo tuojaus užsiregistruoti, nes išgauti ir sutvarkyti dokumentus nepiliečiams šios šalies ims apie du mėnesiu, o Amerikos piliečiams apie mėnesį laiko. Be to kurie pirmiau užsiregistruos, gaus laive geresnes vietas.

Šioje ekskursijoje gali dalyvauti visi Amerikos lietuviai, kad jie ir nėra Vyčių nariai.

Užsiregistruoti galima pas L. Prekybos Bendrovę, 366 Broadway, So. Boston, Mass. Laivakortė iš New Yorko iki Klaipėdos ir atgal. Turistų klasėje kainuoja $196.00.

Platesnių informacijų galima gauti pas Lietuvių Prekybos Bendrovę.

Ekskursijoje manoma, kad dalyvaus apie 300 Vyčių organizacijos narių ir apie 200 pašalinių.

Pranašas

Kaip sriuba be druskos netinka, taip darbininkas be "Darbininko' 'negali apseiti.

"Geri raštai suramina, pamoko, patraukia, prie gero sužadina ir sustiprina tikėjimą, kelia žmogaus dorovę, vadovauja senam ir jaunam dorovingame gyvenime."

Prof. Dr. A. Maliauskis

ŠEIMININKĖMS KELRODIS

Rašo ISABELLE KAY

Lietuvė šeimininkė Amerikoje visados troškta gauti patarimų pagerinimui jos žinojimo atlikinėjant pareigas kaipo šeimininkė ir motiną. Šitose skiltyse kas savaitę tilps straipsneliai kurie bus indomys kožnai Lietuvei šeimininkei.

RODYKLĖ No. 58

Virimo Receptas

Salmon (lašiša) yra viena iš populiariškiausių žuvų maistų naudojamų šioje šalyje. Amerikonai sunaudoja apie pusę į dėžes sudedamų salmonų. Salmonų yra įvairiai gaminamų. Jus turėtumet pirkt tik tas rūšis, kurios pagaminama geriausių įstaigų. Tuoj kaip tik atidarot dėžę salmonų, reikia viską išimt iš dėžės ir sudėt į torielką. Nepalikt dėžėje, nes sugenda. Sekantis receptas parodys parodys jums kaip pagamint skanų valgį iš dėžių salmonų. Jį lengva pagamint ir visi namiškiai jį mėgs.

Smetoniniai Salmon su žirniais

1 dėžė salmonų
Trys ketvirtdaliai puoduko evaporated pieno atmiešto su
1½ puoduko vandens
2 šaukštai kornų krakmolo
¼ šaukštuko skustų svogūnų
2 šaukštai sviesto pavaduotojo
1 šaukštukas druskos
1-aštuntdalis šaukštuko pipirų
1 puodukas nevirtų žirnių.
Virti ryžiai.

Sutirpyk sviesto pavaduotoją; išmaišyk su krakmolu, dadėk pipirus ir kitą uždarą, pilk palengva, maišant atmiештą evaporated pieną. Šituo tarpu reikia atidaryt salmonų dėžę, nuplikit ir suplėšyt. Kuomet sosas verda, salmonas ir žirnius reikia įmaišyt ir viską virt sykiu ant karšto vandens per dešimts minutų. Duodant į stalą, torielkon apdėk kraštus virtais ryžiais.

Virtuvės Patarimai

Reikia pirmiausia išbandyt prezervų indus ar nekiauri, paskui tik dėt į juos vaisių košes.

Kuomet darai plaktinį (meringue) jei naudosi miltinį cukrų vietoj rupaus, plaktinis nebus vandeniniotas.

Kuomet peiliai surūdyja, lengvai galit juos nuvalyt pamerkiant per naktį rūkščiame piene.

Namų Pasigelbėjimai

Po išvalymo balto šilko, išlaikymui jo spalvos, pamerk į vandenį, kurin įpilta keli lašai lemono sulčių. Du ašukštai balto acto plaunamame vandenyje taipgi pagelbės išlaikyt šilką nuo pageltonavimo.

Prašalinimui taukų plėtmų nuo marmuro, valyk su koše, padaryta iš Fuller's molio ir vandens. Leisk tam mišiniui būt užteptam keletą dienų.

Prašalinimui plėtmų nuo rakandų užtepk juos su biskiu juodino ir lai nudžiūsta. Paskui nušveisk su geru rakandų valytoju.

Grožės Patarimai

Rūpinimasis sudaro nervingumą iš ko paeina raukšlės, įdubę akys, bryžiai ir amžiaus išvaizda. Jeigu tik rūpinsitės apie paprastus gyvenimo menkniekius, turėsite nuolat vidurių sugedimą ir galiaus atsilieps ant viso kūno gyvumo. Todel, viską priimkit lengvai. Neskubinkit veikiant ką, išlėto valgykit tinkamus valgius, ganėtinai miegokit. Atminkite tą visu laiku ir būsite jaunais išvaizdoj kaip ir dvasioj.

Ypatiška Sveikata

Žmonės būtų sveikesni, jeigu atsimintų, kad jų skilvis yra dirbtuvė, o ne žaistuvė. Nekurie valgo daug aiskrymo, lemonado, frankfurtų, pynacų ir popkornų. "Aš būtinai turiu turėt maišiuką popkornų." — "Aš turiu turėt maišiuką pynacų," girdėjot taip sakant suaugusieji pasirenka šitokį kant nekuriuos nuolatos. Tankiau maistą ir jeigu prie jų yra vaikai ir tie sykiu valgo. Skilvis turi viršykint ne tik maistą, kurį valgot reguliariškai kasdien, bet taipgi priverstas viršykint tą pridedamą naštą, kemšamą neprotaujančių skilvio savininkų. Daugybė tėvų ir motinų pasiima bonkas lemonado ir košelę savo namie darytų užkandžių, kuomet eina su vaikais į cirką ar į laukus. Kuomet vaikai išalksta arba nori gert, jie turi savo užkandžių ir gėrimo ir vaikai pasitenkina taip pat kaip pirktais ienai.

Mes Rekomenduojame Sekančius Produktus

Borden's Evaporated Pienas yra tyras ūkio pienas su palikta jame smetona. Tai yra geriausis pienas virimui, kepimui ir kitiems namų reikalams kur reikią pieno. Naudokit jį kavoje. Pamatysit, kad jūsų kava turės visai kitokį skonį. Prašykit savo krautuvininko duot Borden's Evaporated Pieno, kada kitu sykiu eisit pirktis groserių.

Kiekvienai šeimininkei yra reikalingos nekurios virtuvės reikmenos ir kiekviena šeimininkė gali jas gaut visai dykai, jei ji pirks Standard ir Challenge kondensuotą pieną. Už jų leibelius duodama brangios premijos. Be to jų įtalpa, tai geriausis pienas ir cukrus. Visi groseriai parduoda šiuos rūšies kondensuotą pieną.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY and FRIDAY

by

ST. JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 19, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879"

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918"

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	$4.50
Months and quarters	$4.50
Foreign countries yearly	$5.50

PRENUMERATOS KAINA

Metams	$4.50
Bostone ir apylinkėse	$4.50
Užsieny	$5.50

"DARBININKAS"

386 West Broadway South Boston, Mass.

Telephone South Boston 0620

KOOPERATYVIS MARKETAVIMAS

Farmeriams, daržininkams ir sodninin kams priseina rūpintis ne tik uždere jimu, o ir marketavimu pagamintų produktų. Didžiausia bėda yra tiems, kurie gamina greit gendančius vaisius. Uogos yra opiausi produktai. Todel jų augintojams priseina turėti rūpesčio su marketavimu.

Prieš du mtu Suv. Valstijų Komercijos Departmentas buvo paskyręs komisiją tyrinėti Kalifornijos vaisių marketavimą. Valdžiai rūpėjo, kad marketavimas eitų su mažiausiu eikvojimu. Eikvojimo pašalinimas eina geran ir gamintojui ir naudotojui. Valdžiai tarpininkaujant sudaryta didelė komisija, kurion ineina atstovai nuo visų užinteresuotų žmonių. Ineina ton komisijon sodninin kai, juos finansuojantieji bankininkai, jų gaminius gabenančiosios geležinkelių ir laivų kompanijos. Prie komisijos veikia atstovai iš Komercijos Departmento, iš Agrikultūros Departmento ir iš Interstate Commerce Commission.

Kad šitokis platus kooperatyvis darbas buvo reikalingas, tai aišku iš to, kad Kalifornijoj labai daug vaisių gaminama. Vien vynuogių iš ten per metus išgabenama po visas valstijas 70,000 vagonų. Vynuogės reikalauja atsargaus marketavimo, kad išvengti didelį eikvojimą.

Viršuje išdėstytas kooperatyvis Kalifornijos vynuogių marketavimas yra tik pradėtas. Jo pilnas rezultatas dar nežinomas. Bet jei jis nusiseks, tai bus didelis žingsnis pirmyn marketavime visokių ūkio produktų. Ta krptimi eis marketavimas javų, gyvulių ir t. t.

Nuo vynuogių marketavimo pradėta delto, kad tai apsti pramonė. Jon investyta apie $250,000,000. O vynuogės yra greit gendantis produktas ir jo marketavimu pirmiausia susirūpinta.

NAUJAS PASAULINIS TRUSTAS

Nesenai susitvėrė pasaulinis plieno trustas. Teisybė tas trustas tiesioginiu būdu nėra susirišęs. Plieno trustas tiesioginiai apima tik Europą. Prie jo Amerikos plieno trustas tik netiesioginiai rišasi.

Dabar eina girdai apie organizavimąsi pasaulinio elektros trusto. Čia interesai abiejų kontinentų būsią tampriau, negu plieno biznyje, surišti. Elektros trusto tvėrime vadovauja Suv. Valstijų elektros kompanijos ir su jomis susirišęs bankas. Tokio trusto steigime vadovauja General Electric Co., Westinghouse Electric Co. ir National City Bank. Prie tų kompanijų grupuojami elektros interesai Francijos, Anglijos, Vokietijos, Belgijos ir mažesniųjų Europos tautų.

Toliau prie šio trusto kalbinamos yra ir Pietų Amerikos elektros kompanijos. Tokiu būdu elektros trustas būtų didžiausias pasaulyje už visus kitus trustus.

Amerikos elektros kompanijoms yra lengva otą pasaulinį trustą rganizuoti delto, kad jau turi savo kapitalo investinusios į Europos, Pietų Amerikos ir Kanados elektros interesus. General Electric jau faktinai kontroliuoja elektrą Kuboj, Pažamoj ir kaikuriose Pietų Amerikos respublikose.

Amerika eina prie viešpatavimo pasaulyje ypatingu, savotišku būdu. Kitos tautos norėdavo politiškai užkariauti teritorijas ir paskui jas valdyti. Amerika nesivaro prie užkariavimo svetimų žemių. Amerika neina nei į Tautų Sąjungą, nestoja nei už taip vadinamą Tarptautinį Teismą tarptautiniams ginčams išrišti. Nepripažįsta Rusijos. Bet eina prie tikslo kitokiu būdu. Savo kapitalo perteklių Amerika leidžia užsienin ir su to kapitalo pagelba ima kontrolėn tą kraštą, kur jos kapitalas investytas. Tokiu būdu Dėdės Samo kontrolėje yra mažesnėsės Centralinės Amerikos respublikos, dalinai Amerika kontroliuoja Meksiką, panašiu būdu brukasi į Pietų Amerikų ir Kanadon ir galop Europon.

Šitokiai Suv. Valstijų politikai palengvina nualinta pokarinių tautų padėtis. Suv. Valstijos po karo išėjo visokiais žvilgsniais laimėtoja. Taigi galingam Dėdei Samui dabar bepigu veikti tarpe nusilpnėjusių tautų.

DIDŽIAUSYSIS LAIMĖJIMAS

Chattanoogoj, Tenn. kalbėjo teisėjas Lusk. Jis yra kilęs iš paprastų darbininkų ir buvo paprastu darbininku. Sakė, kad kitas, kaip anais laikais darbininkai gyveno ir kaip dabar. Sakė, kad jis dirbęs, kaip geležinkelio klerka ir kaipir kiti darbininkai dirbęs po 16 valandų dienoj. Perpus darbo valandos tapo sumažintos, teisėjas sakė, darbininkų unijų dėka. Unijų nuopelnai, sakė toliau teisėjas, yra dideli ir daugeriopi. Bet didžiausysis unijų nuopelnas, teisėjas sakė, yra tai laimėjimas darbininkams neprigulmybės. Dabar darbininkas gali jaustis žmogumi ir jausti savo žmogišką vertę. Seniau žmogus tegalėjo jaustis darbiniu gyvuliu.

Katalikų Bažnyčia, kovodama už darbininkų gerovę, visada pabrėždavo darbininko žmogišką vertę. Bažnyčia, mokindama, kad žmogus turi sielą ir kad sielos reikalams aprūpinti reikia laiko, iš to principo stovi už darbininkų gerovės didinimą.

BESIŽVALGANT

SKAUDUS ĮŽEIDIMAS

Amerikiečiai lietuviai prasidėjus pasauliniam karui 1914 metais sujudo dirbti ir gelbėti Lietuvą jos kovoje už nepriklausomybę. Nors tada dar kaikurie neturėjo drąsos pareikšti reikalavimą nepriklausomybės, o tik kalbėjo apie autonomiją; bet Amerikos lietuviai suvažiavę seimuose drąsiai pareiškė reikalauti nepriklausomybės ir pažadėjo moralę ir medžiaginę paramą Lietuvai.

Savo pažadus Amerikos lietuviai katalikai ištesėjo. Tautos Fondan sudėjo apie pusę milijono dolerių. Išpirko už apie milijoną dolerių Lietuvos paskolos bonų; surinko Lietuvių Dienoje apie $130,000 dolerių; nemažai suaukavo į aukso ir sidabro fondą ir šiaip kiekvieno iš Lietuvos atkeliavusio kolektuoti misiją, atviromis širdimis priėmė ir parėmė, ne tuščiais žodžiais, bet doleriais. Mūsų doleriai ir pasiųsti atstovai į Lietuvą padrąsino mūsų brolius tėvynėje paskelbti pasauliui, kad mes reikalaujame Lietuvai nepriklausomybės ir kad toliau nebenorime vergauti svetimiems. Mes užlaikėme tarybas ir atstovybes besikuriant Lietuvos nepriklausomybei čia Amerikoje ir kitose šalyse ir plačiai garsinome Lietuvos vardą.

Šiandie, dabartinė socialistų valdžia pasigrobusi Lietuvos vairą į savo rankas švaistosi į visas puses ir skaudžiausiai mus įžeidinėja.

Neseniai praskambėjo žinia, kad prašalina iš Lietuvos garbės vertą "Saulės" progimnazijos direktorę Seserį Kazimierietę Margaritą delto, kad ji yra svetimšalė — Amerikos lietuvaitė. Dabar praneša, kad dar vieniems metams "susimylėjo" ir leido pasilikti. Ar tai ne skaudus įžeidimas mūsų amerikiečių?

Dabar vėl gauname žinią, kad panaikinama Lietuvos Atstovybė. Amerika yra svarbiausia šalis pasauly. Panaikindami tą įstaigą pažemina šią šalį ir susilpnina Lietuvos nepriklausomybės stovį. Argi mes jau tokie ubagai, kad negalime išlaikyti atstovybės didžiausioje ir įtakingiausioje pasaulio šalyje? Gana jau juokus krėsti ir žeminti Lietuvos Respublikos autoritetą pasaulio akyse.

Matyt, kad dabartinė socialistinė valdžia užsimojo sunaikinti visas tautines įstaigas ir eina tokiais pat šuntakiais kaip kad ėjo ir eina mūsų sandariečiai ir socialistai-bolševikai čia Amerikoje.

Perskaičius žinią apie panaikinimą atstovybės, man prisiminė sandariečių vado Ivaškevičiaus žodžiai pareikšti Lietuvos Paskolos bonų reikale veikėjų suvažiavime, kuriame dalyvavo buvęs atstovas gerb. V. Čarneckis. Tuomet Ivaškevičius sandariečių partijos vardu viešai pareiškė: "Eikite į peklą su Lietuvos bonais ir jos atstovu." Šis užsimojimas panaikinti atstovybę supuola su pareikštais sandariečio žodžiais ir norisi pasakyti, kad dabartinė valdžia pilniausiai jų prisilaiko ir dar prideda "ir su Lietuvos nepriklausomybe!"

Valdžia taip darydama skaudžiai mus įžeidžia ir mūsų nuopelnus paneigia ir taipgi griauna Lietuvos nepriklausomybę.

Tad, mes, brangindami Lietuvos nepriklausomybę, jaunuolius paguldžiusius galvas už ją kovoje, argi leisime išgamoms cicilikams sunaikinti tą visą kas per aštuonerius metus padaryta ir kruvinomis aukomis iškovota? Ne, taip ilgiau negalime kęsti. Šaukime masinius susirinkimus ir griežčiausiai protestuokime pareikšdami, kad mes neleisime sunaikinti vienintėlės tautinės įstaigos.

K-s.

BOLŠEVIKŲ PAŽADAI NETURI REIKŠMĖS

Dabartinė socialistų valdžia, pardavus Lietuvą Rusijai penkiems metams, mėgina įtikinti piliečius, kad sutartis išgelbės Lietuvą nuo visokių vargų ir paliuosuos mūsų sostinę Vilnių iš po lenkų grobikų nagų.

Lenkų vyriausybė sužinojusi apie pasirašytą lietuvių-rusų nepuolimo sutartį nupyškino rusams notą, kur prikišama, kad ta sutartis laužo lenkų-rusų sutartį Rygoje padarytą.

Bolševikai atsakydami į Lenkijos notą, pažymėjo, kad pasirašydami nepuolimo sutartį su Lietuva jie visai neturėjo tikslo kliudyti Lenkijos-Lietuvos rubežių. Pati sutartis mums nieko konkretaus neduoda, o bolševikų pažadai neturi jokios reikšmės. Lietuvos "Darbininkas" apie nepuolimo sutartį štai ką rašo:

"1920 m. sutartimi su Lietuva, bolševikai pasižadėjo grąžinti įdėtus prieš karą į rusų bankus ir kasas Lietuvos darbo žmonių sutaupytus skatikus. Iki šiolei negrąžino dar nei vieno cento, o agitacijai svetimoms valstybėms griauti leidžia milijonus.

"Toliau, sutartimi iš 1920 m., bolševikai pasižadėjo duoti Lietuvai 100 tūkstančių ha miško, kad atstatyti rusų karų sugriautas žmonių trobas. Iki šiolei bolševikai iš tų 100 tūkst. ha nedavė Lietuvai nei vieno pagalio. Tuo tarpu vokiečių spekuliantams pardavė virš vieno milijono ha miško.

"Žodžiu, visi pirmiau duoti bolševikų pažadai nuėjo vėjais. Taip pat nueis vėjais ir dabar patvirtintoji 'nepuolimo' sutartis, kaip tik jiems atsiras reikalas mus pulti. Juk ana 1920 metų sutartini bolševikai pasižadėjo nevesti Lietuvoje jokios bolševikiškos agitacijos, vadinasi, pasižadėjo mus nepulti savo šlykščia agitacija. O kaip iš tikrųjų yra? Koks užanšėlis gali šiandien tvirtinti, kad bolševikai neveda Lietuvoje jokios bolševikiškos agitacijos. Matot, ko verti yra bolševikų pažadai. Tačiau, dabartinė vyriausybė viso išto nepaiso ir aklai lenda į bolševikų glėbį."

Patvirtinus nepuolimo sutartį bolševikų agitacija pasklydo po visą Lietuvą.

Kaune, lapkričio 7 d. š. m., bolševikai viešai kurstė Lietuvos piliečius įvesti Sovietus Lietuvoje. Platesnis aprašymas apie tą bolševikų mitingą telpa kitoje vietoje. Taigi, dabartinė socialistų valdžia palengva traukia Lietuvą pas Sovietus.

SOCIALISTAI SUSIBROLIAVO SU TAUTININKAIS

Svarstant Lietuvos Seime lietuvių-rusų nepuolimo sutartį socialistai ir tautininkai (pažangiečiai) gynė susiriesdami šios sutarties reikalingumą ir naudą. Ypač keista, kad prof. Voldemaras karštai gynė rusų interesus. Jis net įrodinėjo, kad Sovietai viską pildo ir kad iš jų negalima nieko daugiau reikalauti. Bet, krikščioniškų grupių atstovai Voldemarą prispyrė pre sienos. Vargšas turėjo prisiminti, kad jau 6 metai nuo 1920 metų sutarties praėjo, o Lietuva dar negavo nei sutartų 100,000 ha miško, nei bankų ir taupomųjų kasų indėlių, nei Lietuviškos Metrikos, nei daugybės iš mūsų krašto išvežtų turtų. Išrodo, kad Lietuvos tautininkai savo darbais yra labai panašūs į mūsų sandariečius, o tik gudresni. Linksta ten kur vėjelis pučia. Ginti svetimus interesus yra iš davikiškas darbas.

K-s.

NELEIDŽIA LIETUVIŲ PAMALDŲ

VILNIUS. Spaudos žiniomis, prieš kelias dienas į Vilniaus bonifratų bažnyčios kleboną kreipusis vietinė lietuvių delegacija, prašydama leidimo laikyti toj bažnyčioj papildomas pamaldas lietuvių kalba. Tai buvo motyvuota tuo, kad šv. Mikalojaus bažnyčia per maža lietuvių mokslo jaunuomenei. Lietuvių prašymas tačiau buvo atmestas.

Duosiu litą, duosiu kitą,
Kad sau "Rytą" išrašytų
Motinėlė, tėvužėlis
Ir jauniausias brolužėlis,
O mergužėlei radastai,
Kad mintis manas suprastų
Ir, kaip ašei, kad mąstytų,—
Išrašysiu pats jai "Rytą!"

"Ryto" Redakcija ir Administracija Kaune Ožeškienės gt. 3 Nr., Lithuania.

Prenumeratos kaina:

Pristatant į namus metams 62 lit., mėn. 6 lit.

Siunčiant paštu metams 50 lit., mėn. 5 lit.

Užsieniuose metams 100 litų, mėnesiui 10 litų (Vokietijai, Estijai ir Latvijai taikomas Lietuvos tarifas)

VIEŠAS KURSTYMAS KAUNE PRIE KOMUNISTINĖS REVOLIUCIJOS

Lapkričio mėn. 7 d. 1 val. p. p. Kauno Žitiečių salėje buvo kviečiamas "darbininkų mitingas" Rusų spalių mėn. bolševistinės revoliucijos 9 metų sukaktuvėms paminėti. Prisirinko pilnutėlė salė ir koridoriai įvairaus plauko piliečių, kurie tarp savęs daugumoje rusiškai ir lenkiškai tesikalbėjo. Salė papuošta raudonais plakatais su revoliuciniais obalsiais, viduryje Lenino paveikslas, o Vyties vietoj Sovietų Rusijos emblema, kurią tačiau, paskui policijai pareikalavus, vis delto nuėmė.

Tokioje "jaukioje" salėje pradedamas mitingas. Pirmininkaujantis visą laiką kalba rusiškai, nes sakosi nemokąs lietuviškai, sugiedamas internacionalas ir laidotuvių maršas už žuvusius revoliucionierius irgi rusiškai. Pagaliau, išeina "draugas" Laurinaitis, kalba jau lietuviškai, girdamas Prancūzų komunos veikimą, Sovietų Rusijos tvarką ir kviesdamas įvesti Sovietus Lietuvoje. Peikė valdžią, ypač socialdemokratus, kad jie neduodą veikti profsojuzams Panevėžy, uždarę Kaune darbininkų "Vienybės" ir bedarbių k-tus ir šiaip varžą "mūsų komunistus." Taip aiškiai išsitarus p. Laurinaičiui ir pasivadinus save komunistais policija vis delto "darbininkų mitingo" neuždarė, matyt, valdžia, leidžia viešai veikti komunistams.

Tas pats p. Laurinaitis, ir ypač kiti kalbėtojai, kalbėjusieji rusų ir lenkų kalbomis, įsismaginę dar toliau eina. Jie išrodinėja demokratybės principų, kuriuos jiems peršą socialdemokratai, kenksmingumą darbo klasei, nes demokratybė, girdi, tarnaujanti, kaip šunelis buržuazijai. "Mes, darbininkai, per 100 metų tik tenusimestumėm buržuazijos pančius, jei klausytumėm socialdemokratų. Mes gi ilgiau laukti nebegalime, mums reikia tuojau imti valdžią į savo rankas, įvedant darbininkų tarybas — proletariato valdžią (suprask diktatūrą!), nes mūsų dirbančių yra apie 80 nuoš., o mus išnaudojančių tik 20 nuoš., todel mums teisė valdyti" — taip viešai ir nevaržomai mokino minią komunistų agitatoriai, policijai klausant.

Bet ir dar drąsiau kalbėta: proletariatas galėtų, girdi, paimti valdžią, reikią tik pašalinti svarbiausias kliūtis: pirma, nuo žemės paviršiaus nušluoti visus buržujus, antra, atimti kapitalą iš buržuazijos rankų, konfiskuojant bankus ir suvalstybinant pramonės įstaigas. Kuo mažiau kapitalo bus privačiose rankose, tuo mažiau buržuazija smaugs darbininkus. Šitokios tai mintys, trumpai jas sutraukus, skambėjo iš lūpų amnestuotųjų komunistų ir jų agentų.

Stud. Lukoševičius savo kalbos pradžioje pasisakė esąs ištikimas spalių m. revoliucijos obalsiams, stovįs už tai, kad darbininkai paimtų valdžią Lietuvoje į savo rankas, tačiau trupučiuką kaip ir papeikė bolševikų partijos veikimą Rusijoj, kam ji tuos tikruosius revoliucijos kovotojus kimšusi į kalėjimus ir šaudžiusi. Bet už tai jų buvo nušvilptas, nes ir toks bolševikų papeikimas, aišku, nepatiko griežtesniesiems "tavorščiams.' Jeigu gi tuo momentu būtų pasirodęs salėje koks nors socialdemokratas, manau, kad būtų jį pro langą išmetę, nors tai būtų ir pats p. Plečkaitis.

Po Lukaševičiaus išėjusieji kalbėtojai, kurių tarpe buvo ir St. Šlekys, entuziastingiausiu mitingo dalyvių pritarimu atrėmė Lukaševičiaus padarytąjį priekaištą bolševikams ir tarp ko kita vienas kalbėtojų rusų kalba pasakė, kad visus bolševikų priešus reikėję kimšti į kalėjimus ir šaudyti. Pabrėžė, kad jie, paėmę Lietuvoje valdžią, taip pat kimšią į kalėjimus ir šaudysią visus proletariato valdžios priešus. Ši paskutinioji mintis mitingo dalyvių tarpe ypač rado didžiausio pritarimo. Baigiamas mitingas to paties p. Laurinaičio kalba, kuris dar kartą nurodo reikalą eiti prie proletariato valdžios sudarymo Lietuvoje ir sako, kad "mes darbininkai nieko nenustojame, nebent viens kits gyvybę paaukos, bet ant žuvusiojo vietos stos 20, o buržuazijos jungu galima nusikratyti. Papildydamas savo agitacinę kalbą, jis dar pažymi, kad dabartinė Lietuvos valdžia tarnaujanti buržuazijai ir pilnai atatinkanti 1917 m. Rusijoje buržujo Kerenskio valdžiai. Toliau sako, "turime budėti, kad tuo valdžios silpnu nepasinaudotų buržuazija ir neužvaldytų mus fašistai, nes jie jau kiša mordas ir į mūsų susirinkimus. Priimta visa eilė rezoliucijų, tarp kurių pažymėtinos:

1) pasveikinti Sovietų vyriausybę (gaila kad ne Lietuvos),

2) Užgirti valdžios politiką santykiuose su sovietais ir reikalauti, kad tie santykiai dar būtų pagerinti,

3) atkreipti valdžios dėmesį savanorių organizavimąsi, nes tai esą tikri fašistai, darbininkų priešai ir reikalauti valdžios, kad sustabdytų jų veikimą.

4) reikalauti valdžios, kad leistų veikti Panevėžio profesinėms sąjungoms, Kaune darbininkų "vienybės ir bedarbių" komitetams ir t. t.

Po kalbų vėl sudainuota rusiškai, kaip ir pradedant mitingą internacionalas ir laidotuvių maršas.

Taip tai atrodė Rusijos revoliucijos 9-nių metų sukaktuvių viešasis minėjimas Lietuvos laikinojoje sostinėje. Mūsų visuomenė daug ko gali iš to paismokyti. Ir ar nevertėtų mūsų mąstančiai ir valstybiškai nusistačiusiai visuomenei į tas sukaktuves ir tą faktą, kad toks minėjimas šiandien pas mus yra galimas, atkreipti dėmesį ir paklausti mūsų tikrosios demokratijos — vyriausybės, kurgi ji iš tikrųjų veda mūsų kraštą?

Darbininkas be L. D. S. suklups, o L. D. S. be darbininko apmirs. Tad, darbininkas privalo dėtis prie L. D. S., o L. D. S. aprūpis darbininko reikalavimus.

Gelbėkimės nuo žabangų

Šiandien atėjo gera mintis, kokiu būdu turime gelbėtis iš žydų žabangų, kuriose jau iš didės dalies esame pakliuvę. Man atsilankant Lietuvoje 1924 m. per tris mėnesius, eidamas Kauno gatve, patėmijau lange knygą: "Slaptasis pasaulinis žydų suokalbis." Įžengiau krautuvėn ir ūmai nusipirkau ją. Parvažiavęs į Vilkaviškį, parodžiau ją studentui, mano sesers dukters vaikui, kurs manęs prašė, kad ir jam nupirkčiau vieną egzempliorių, nes jie, kaipo studentai, nori daryti agitaciją prieš žydų intrigas. Ant rytojaus vėl tik delto važiavau Kaunan, ir išieškojau visas knygų krautuves, neradau nė vieno egzemplioriaus. Tai aišku, kad žydai turėjo visas sykiu nupirkti ir sudeginti, kaip toje pačioje knygoje yra prasergima: "Tik saugokitės žydų ir jų agentų, kurie šias knygas, brangiai mokėdami, supirkinėja ir degina." Ši knyga yra versta iš Prancūzų kalbos į lietuvių kalbą, originaliai buvo rašyta žydo Nilius vadinama — jo protokolai. S. A. Nilius išleido trejetą "Protokolų" leidimų: pirmąjį 1905 metais antrašte rusiškai šitaip išreikštame "Velikoe V Malom I Bliz Griaduszczyi Antikrist," tai reiškia didybė mažume ir besiartinantis antikristas." Tai tikrai tik Antikristo paties, ar jo ištikimiausių tarnų, velnio pranašų, gali būti tokie išreiškimai, kaip 29 pusl. parašyta: "Papos Rūmai," [illegible] sug[illegible]u katalikų tikėjimą ir sunaikinti popiežiaus rūmus ir bažnytines įstaigas, tai nematomos rankos pirštas parodys tautoms į tų rūmų pusę. Kai įsiutusi liaudis puls katalikybę griauti, mes išeisime kaip ir jos gynėjai, kad nekiltų per daug didelio kraujo praliejimo. Tuo lapės gudrumu mes įsiskverbsime į papos rūmus ir jau nebeišeisim iš ten, kol visiškai tos vietos jėgą iščiulpsime."

Dabar jau jie yra įsiskverbę į mūsų Tėvynės Lietuvos valdžią ir tikisi iš ten nebeišeiti. Kol visiškai Lietuvoje Katalikų jėgą neiščiulps. Taigi katalikai turėtų labai jausti ir budėti. Kaip žydai moka išnaudoti visus ypač lietuvius, tuomi išnaudojimu jie pralobsta, o lietuviai kaskart eina silpnyn, taip apšvieta kaip turtais, nes be turtų nėra apšvietos. Per visus laikus Lietuvoje visos smuklės buvo žydų rankose, jie patys niekad nepasigeria, nieks nematė girto žydo, o mūsų lietuviai kaikurie net ir savo namus ir laukus pragerdavo, ir tokiu būdu pririengė savo vaikus tapti žydų ištikimiausiais tarnais socialistais, bolševikais, ir kas jų užvardinimus visus galės išskaitliuoti!

Kadangi tokias knygas žydai pirkdami degina, tai pasiūlau visiems lietuviams šiuos straipsnius su citacijomis atydžiai skaityti.

Šitą straipsnį pradedu cituoti ir aiškinti nuo pat pradžios knygos. Vertimo šios knygos iš Prancūzų kalbos yra pasirašę du autoriu: *"Aukštaitis ir Žemaitis."* Ji yra išleista Panevėžy 1924 m., matyt, ji buvo tik ką išleista man lankantis Lietuvoje. Dabar seka autoriaus žodžiai:

"Žodis skaitytojui.

"Mūsų lietuvių valstybėje, lietuvių tautą kasdien labiau vis veržia ir nematomai engia nuobodus, kaip erkė įkirus priešas. Jau du tūkstančiai metų kaip kirkščionių tautas persekioja, klampina tas priešas, godžiai siekdamas sau valdžios. Tas priešas yra tamsybių galybių kompanija. Į tą kompaniją įeina žydiškasis, krikščionių tautų nekaltu krauju aplaistytas sionizmas ir žydų padarai sionizmui remti — socializmas su visokiomis savo gudriai išgalvotomis atmainomis žmoneliams apgaudinėti — komunizmu, bolševizmu, menševizmu, socialdemokratais, anarchizmu, social-liaudininkais, revoliucionieriškais liaudininkais, social-valstiečiais liaudininkais. Jiems padeda žiaurus liberalizmas su masonerija. Šių visų klaidingų mokslų tikslas yra vienų vienas: padėt įsitvirtint visame pasaulyje sionizmui, kad paskum visi kiti nežydai žmonės priklausytų nuo absoliutinės žydų pasaulinės monarchijos ir amžinai kęstų, nustoję piliečio teisės ir asmens laisvės, žydų terorą, kurį ištikimai vykdo socializmas, pavyzdžiui Rusijoje ir Meksikoje, ir kitur."

Kad čia pasakyta teisybė, t. y. kad žydai eina su socialistais išvieno ir kad jie visi [illegible]de tautas, [illegible]mą iš pat pamatų vardan[illegible]vo sionizmo, kiša koją tautų nepriklausomybei, kankina, žudo ir ekonomiškai vergia taip mus lietuvius, taip visas tautas krikščionių, siekia savo neaprėžtų privilegijų, žodžiu, ruošia dirvą savo žiauriam "faraonui," — niekas neišdrįs abejoti. Abejojantieji gi perskaitę nuo pradžios iki galui šias knygas, tikrai įsitikins, kad žydų sionizmas su savo prieteliais: socializmu ir masonerija yra didžiausi tautų priešai, galingiausi veiksniai, kurie žiauriausiais keliais per krikščionių lavonus prie savo įsiviešpatavimo pasaulyje.

Kas 1917-19-20 metais iš visų pusių puolamą Lietuvą gynė ir apgynė? Ją apgynė lietuvių savanorių būriai. Tais sunkiais kovų metais dalis dabar sumarmėjusių į Lietuvą žydų rusų sovietams tarnavo ir raudonąją armiją vadovavo, o kita dalis, kuri buvo Lietuvoj, šaudė mūsų kareivius iš pastogių, iš langų, plikino verdančiu vandeniu, šnipinėjo mūsų kariuomenėje bolševikų naudai. Žydų pagirūnų riksmas, kad jie esą padėję Lietuvai įsikurti, — vieni melai. Iš šimtų pavyzdžių suminėsiu vieną, tai buvusį žydų ministerį Soloveičiką, kuris užsieniuose ir lig šiol (1924 m.), dar "Žydų tribunoje" ir kitur sako kad lietuviai esą neverti nepriklausomybės. Še tau, kaip žydams rūpi Lietuva. Lietuviai nepriklausomybę atpirko, Lietuvių Valstybę sukūrė, dar kartą minim, ne kas kitas kaip tik lietuvių tėvų ir motinų vaikai." O lietuviai katalikai nesiduokite neteisėtu būdu žydams socialistams valdyti Lietuvą, ir laužyti jūsų sudarytą teisingu būdu Konstituciją.

"Žuvusioms del Lietuvos laisvės aukoms šiandie yra pastatytas Kaune paminklas. Jis yra tikriausias liūdininkas. Jo šone kabo pergalės emblemos — skydas ir kardas, prie žuvusių mūsų brolių kapo verkia sukniubusi lietuvė sesutė, prie paminklo stovi Amžinosios Ugnies Aukuras, o pačiame paminkle iškalti neišdildomi žodžiai: "Žuvusiems už Lietuvos Laisvę 1921 m."

Visa ta pergalė įvyko lietuvių katalikų pasistengimu, o dabar žydų pasistengimu užvesti mūsų tėvynėje socializmą ir kitokiais užvardinimais partijas, norima visai sunaikinti katalikus.

"Žydai naudojasi mūsų iškovotąja laisve. Jie reikalauja ir reikalauja, kaip tas katinas. Jie yra Lietuvoje privilegijuoti. To mes nematome niekur kitur pasaulyj. Pasakykite, kur yra žydų ministerija? Niekur. Žydų bendruomenė kam reikalinga? Atminkite, kad žydų ministerija, bendruomenė (kalaga, tribūna) išlaikoma iš suneštų iš visų šalies kraštų ūkininkų ir darbininkų skatikų. O iš to jokios naudos. Tik nelaimė, nes žydų ministerija su bendruomene yra tik tam, kad padėtų žydams pirkliams lietuvius ekonomiškai pavergti, kad nekliudomai priveistų Lietuvoje iš Rusijos ir iš kitur sprunkančių žydų, kad dar didesnių žydams privilegijų ir teisių išreikalautų. Tos įstaigos tik našta lietuviams ir nelaimė šaliai. Lygybės pr[illegible]u eina[illegible], turi būti jos tuojau panaikintos: juk visi Lietuvos piliečiai įstatymams lygūs.

"To privilegijuoto žydų raugo visur užtiksi. Mūsų miestuose žydai visi užsispyrę kalba ne tik savo žargonu, bet ir rusiškai. Jų laikraštis "Echo" išeina rusų kalba, jie akyse peikia sovietus, o už akių duoda kapitalus, kad šiaip taip išlaikytų savo laimikį — šiandienės Rusijos valdžią.

"Žydai, įgavę privilegijuotus ragus, ima kelt ir ranką ne tik prieš šalies šeimininkus, ramius Lietuvos gyventojus, bet ir prieš administracinį aparatą. Ne per senai buvo karo teismo teisiamas Kaune žydas — gydytojas Datnovskis už milicininko sumušimą, jam savo pareigas einant. Bet čia tuojau žydų pinigai rado patogią išeitį. Žydams parsidavęs mūsų tautos išsigimėlis advokatas Bulota, siela ir kūnu atsidavęs tai Lenkijai, tai bolševikams, tai žydams, tas aukso dievaičio garbintojas, parduodamas savo tautos garbę, nukrautas ligi kaklui žydų pinigais, stoja ginti teisme tą žydų neva inteligentą Datnovskį, pasielgusį blogiau negu Afrikos laukinis žmogus. Štai žydų privilegijų vaisius. Norint daugiau. Klausiam, kas 1923 metų rudeniop užmušė Kaune buvusį iš pradžios didelį bolševiką, paskum įsitikrinusį kad socializmas eina šunkeliais ir tik sunkina žmones, ir atvirtusį į tikrą lietuvį, Vytautą Aleksą? Jį užmušė žydas."

Katalikai, kurie balsavo už dabartinę valdžią, tai ir tik žydų tarnų įtikinti, taip darė.

Žinomasis

ILGIAU NEBEGALIMA KĘSTI

Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas, kaip aprašo Ignacas Kraševskis, prieš mirdamas pasakęs šiaip: "Duokite man bent trims dienoms Lietuvos karaliaus vainiką, aš, atsikėlęs iš patalo, nueisiu į Lietuvos pasienį, įkalsiu stulpus ir mūru atsitversiu nuo Lenkijos, kuri kaip siurbėlė traukia Lietuvos kraują. Toliau Vytautas pranašauja, kad Lietuvą visiškai sunaikins ta siurbėlė, jei bus lemta su ja gyventi bendru gyvenimu. Tas Vytauto pranašavimas buvo beišsipildas. Laimė, kad susipratusieji lietuviai užpylė ant tos siurbėlės druskos. Jų dėka gyvenam atskirai nuo Lenkijos nepriklausomoj Lietuvos valstybėj. Tačiau tos siurbėlės perų iš seniau daug paliko Lietuvoje. Kol valdžia buvo tautiška, tol tos siurbėlės buvo sustingusios. Dabar socialistų užanty atšilusios vėl ima siurbti kraują iš Lietuvos kūno.

Ir, pavyzdžiui, kada Vilniaus krašte lenkai su policija uždarinėja pačių žmonių laikomas lietuvių mokyklas, pas mus socialistai lig lapkričio 1 dienos atidengė 31 lenkišką mokyklą įvairiose Lietuvos vietose, būtent: Kauno apskrityje: Janavoj, Skaruliuose, Skrebinuose, Užumiškyje, Eiriogaloje, Pedžiuose, Lapių kaime, Savečanuose, Lapšiškiuose, Ukmergės apskrityje: Kernavoje, Musninkuose, Vaidiškiuose, Deksnoje, Bareišiuose, Dubinkuose, Kunigiškiuose, Zdoniškyje, Šešuoliuose, Advinaitiškiuose, Mikalojūnuose ir Širvintuose; Kedainių mieste, Krekenavoje, Kaune, prie esančių 11 dar vieną, Zeimiuose, Angiriuose, Dotnuvoje, Padmaliūnuose, Alytuje ir Šiauliuose. Betrūksta, kad į lenkiškąsias mokyklas pradėtų su policija vaikus varyti. Ar ilgai kęs laisvas lietuvis vėl neriamą mūsų tautai lenkų kilpą?

Vilniui vaduoti ir savanorių sąjungos turėtų tai siurbėlei vėl užsūdyt druskos ir dailiai išmelžti prisiurbtąjį kraują. (Kauno "V-bė")

SOCIALISTŲ ŠLIŪBAI

Socialistai Lietuvoje rengiasi įvesti tokią tvarką, kad valsčiaus viršaitis arba miesto burmistras norintiems apsiženyti, galėtų duoti šliūbą. Kam tokie šliūbai reikalingi? Ugi visokiems bedieviams ir paleistuviams. Lig šiol, matote, paleistuvavimas buvo laikomas biauriu darbu. Juo žmonės baisėdavosi. Patys paleistuviai gėdėdavosi savo darbais ir nors kiek privengdavo žmonių nutarliojimų, priekaištų. Socialistai, kurie rūpinasi visokiais pašlamėkais, bolševikuojančiais darbininkais, lenkais ir t. t. pasiryžo, kaip matote, paleistuviams gerą padaryti —įvesti šliūbus valsčiaus raštinėse; nereiks slapstytis,lysti kur į šiaudus — numaus pas viršaitį, užsirašys — ir jau vyras su pačia. Viršaitis nereikalaus žadėtis gyventi drauge lig mirčiai atskiriant. Galės gal net ir kelioms savaitėms susiženyti. Ir tokios poros, kurios [illegible]vęs šliūbą viršaitis [illegible]galės pavadint tu[illegible] kuriuo ji vadintina — būtent paleistuviais.

Na, katalikai, kurie metėte savo balsus už valstiečius liaudininkus, socialdemokratus ir kitus socialistus, ar jūs beatmenate iš katekizmo, kas yra moterystė? Aš tvirtai tikiu, kad to dar nepamiršote. Moterystė yra sakramentas. Kasgi sakramentus įstatė? Tikiu, kad ir šį klausimą, nors balsavote už socialistus, nesvyruodami atsakysite: Dievo sūnus Jėzus Kristus. Kam Jėzus Kristus paliko sakramentus dalyti? Atsakymas trumpas ir aiškus: kunigams.

Ar gali duoti šliūbą šiaip koks katalikas, nekunigas? Visi pripažinsite, jog negali.

Nežiūrint viso to socialistai, kurių daugumas pateko į Seimą, pavesią šliūbus dalyti viršaičiams. Vadinas, ir žydas, jei bus kur išrinktas viršaičiu ar miesto galva, galės dalyti šliūbus.

Kokių gerumų atneš tie naujos mados šliūbai? Tą galite suprasti patys. Naujais šliūbais susiženijusieji kadà norėdami galės persiskirti.

Vaikus, kurie del tų persiskyrimų paliks be tėvų, gaus auginti valdžia, o pinigus tam reikalui, žinoma, dės visi. Katalikas, kuris bus ėmęs šliūbą bažnyčioje, kuris turės ir savo vaikų, gaus padėti auginti paleistuvių ir visokių bedievių vaikus.

Koks tai sunkus atsakymas krinta ant tų, kurie vėjavaikiškai atidavė savo balsus socialistams. Tie rinkikai pasidaro dabar viešosios paleistuvystės platintojais, remėjais ir katalikų tikėjimo griovikais. ("Vienybė")

KLAUSIMAS. — Kiek reikia mokėti prisirašant prie L. D. S.?

ATSAKYMAS. — Prisirašant prie L. D. S. reikia užsimokėti įstojimą 50 centų ir bent už 3 mėnesius po 35c. mėnesinių. Pageidaujama, kad užsimokėtų mėnesines už visus metus arba bent už pusę metų.

Katalikas, kuris užsirašo ir skaito bedieviškus raštus yra lygus tam, kuris nusipirkęs šautuvą pasidaro sau galą.

O, VILNIAU!

O, Vilniau, Lietuvos sostine!
Verki senovę atsiminęs.
Buvai galingas — mums brangus,
Tau švietė linksmesnis dangus.

Aukštai iškilęs virš' visų,
Tau lenkė galvas vadai prūsų,
Nes juos sutrynei savo galia —
Lietuvių brolių stipria valia.

Dabar Tu pavergtas tironų;
Bailių lenkiukų, kvailų ponų,
Kurie tave pavergę smaugia —
Savo valstybę tavy' steigia.

Neboki, Vilniau, tų tironų,
Lietuviai garsūs, jam atmonys
Ir krauju savo Vilnių seną
Atgaus, nes broliai ten gyvena.

Lietuvos sostinė — iš seno,
Lietuviai broliai čia gyvena,
Lietuvos sostine vėl būsi,
Nors Tave smaugia, Tu nežūsi.

Mes savo kraują ir krūtinę
Aukosim narsiai už tėvynę,
Nors savo galvas palydėsim,
Bet priešui smaugt tavęs neduosim.

J. B. Lietuvaitis

28. XII. 1925.

ĮVAIRENYBĖS

VĖL MARSAS ARTI ŽEMĖS

Spalių 29 d. planeta Marsas vėl priartėjo prie žemės. Tą dieną jis buvo tik 69 milijonų kilometrų atstumoj, arba tokiam tolume, kokiame buvo tik kartą per 100 metų. Paprastai Marso atstumas nuo žemės yra keletą šimtų milijonų kilometrų. Geriausios Europos ir Amerikos observatorijos pasinaudodamos šia proga tiria Marsą. Astronomams be kitų klausimų svarbu išaiškinti ir tai, ar Marse yra gyvybė ar ne. Nors praėjusiais metais ši planeta buvo daug arčiau žemės, bet dabar ji yra kur kas aukščiau ir del to geriau ją tyrinėti. Reikia pastebėti, kad šis darbas yra labai sunkus ir del laukiamų rezultatų nereikia būti dideliu optimistu, ypač turint galvoj tą svarbią aplinkybę, kad pro patį geriausią teleskopą ne geriau Marsas matomas, kaip pro žiūroną mėnulis.

PIRMA EUROPOS [illegible] MOKYKLA

Čigonai esą kilę iš Indij[illegible] ir jau nuo X amžiaus žinom[illegible] Europoje tokie klojokli[illegible] kokie ir dabar yra. Nežiūrint tai, kad jie taip ilgą l[illegible]ką bastosi tarp kultūrin[illegible] tautų, tačiau tas į jų gyvenimą žymesnės įtakos nepadarė. Kalba savotiška kalba, kuri pilna įvairių svetymybių. Neturi jie nei tikybos, nei rašto, kratosi pilietiško gyvenimo ir gyvena sulig uz silikusių papročių ir palinkmu gyventi už kitų gerą. [illegible]se valstybėse, kuriose daug čigonų, jie, kaip į[illegible]čiai, yra našta valstybei, nes neina pilietiškų pareigų; be to reikalingi nemažos priežiūros, kad neardytų tokiu ar kitokiu būdu viešąją tvarką. Del to suprantamas bus tų valstybių susirūpinimas čigonus kultūrinti arba šviesti. Senojoj Austrijoj tuo reikalu daug kas daryta, bet nieko neišėjo, nes anų laikų čigonų švietėjai persitikrino, kad greičiau vilką naminiu gyvuliu prijaukinsi, kaip čigonus sukultūrinsi. Neleidžia vaikų mokyklon ir tiek. Nežiūrint tokio nevaisingo mėginimo, dabar vengrų valdžia įsteigė čigonų vaikams mokyklą, kurioje jie bus mokomi tik skaityti, rašyti ir skaičiuoti. Mokytojais parinkti tokie žmonės, kurie gerai pažįsta čigonų būdą ir jų papročius. Čigonų vaikai nebus mokyklon varu varomi, bet tam tikras žmogus ves tarp čigonų agitaciją ir stengsis geruoju į juos paveikti, kad jie leistų vaikus mokyklon.

KIEK MES [illegible]JAME DULKIŲ [illegible]KTERIJŲ

Paskutinis oro sudėties tyrinėjimas parodė, kad, gražiam orui esant, viename kubiniame oro santmetre esama 130 tūkst. dalelių dulkių. Lietaus metu tokiam pat oro kieky esama 32 tūkst. dalelių dulkių. Kambary viename kūbiniame oro santimetre yra 1,860,000 dalelių dulkių, o prie lubų — 5.5 milijonai. Kalnuose oras yra nepalyginti tyresnis. Ten viename kūbiniame oro santimetre surasta tik 212 dalelių dulkių. Bakterijų kiekis ore atatinka maždaug sakytam dulkių kiekiui. Ištirta, kad pietinio ledyno ore beveik nėsama jokių bakterijų.

KALĖDŲ DOVANA

Artinasi Šv. Kalėdos, kiekvienas susirūpinęs "ką pirksiu dovanoms savo draugui."

Geriausia visų metų dovana, tai laikraštis "Darbininkas."

"Darbininkas" už kelius dolerius per visus metus atneš įvairių žinių ir straipsnių. Primins, kad gerasis draugas atsiminė tavė.

Beto, kiekvienam užsirašiusiam laikraštį "Darbininką" vieniems metams duosime vieno dolerio vertės knygų.

"Darbininką" siunčiame ir į Lietuvą. Užrašykite savo draugams ir pažįstamiems laikraštį "Darbininką."

"Darbininkas" į Lietuvą vieniems metams kainuoja $5.50, pusei metų $2.75.

Pinigus ir užsakymus siųskite šiuo adresu:

"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

Šviesių ir Susipratusių Darbininkų Kampelis

L. D. S. VAJAUS PRADŽIA

"Nėra kilnesnės misijos už laikraštininko misiją. Laiminu šį tavo pašaukimo ženklą. Mano pirmtakūnai laimindavo kriksčionių karžygių kardus ir ginklus, aš beveliju melsti Dievą palaimos katalikiškojo rašytojo plunksnai." PIJUS X.

Mes esame įsitikinę, kad šiame vajuje pilnai atsieksime užsibriežtąjį tikslą ir šviesos priešui sutriuškinsime galvą. Susipratę ir šviesūs darbininkai urmu rašosi prie L. D. S. arba užsirašo laikraštį "Darbininką." Dar tik šešios dienos vajaus eigos, o jau gavome nemažą skaičių naujų narių ir skaitytojų uo šių darbuotojų:

LDS. 2 kp., Montello, Mass.

ŠKELIAVIČIUS J. turi ..... 280 balsų

LDS. 72 kp., Detroit, Mich.

JEDINKUS V. turi ..... 170 "

L. D. S. 14 kp., Newark, N. J.

KAZLAS A. turi ..... 140 "

Siųskite naujų narių arba "Darbininko" skaitytojų vardus pažymėdami kas pirašė, kad mes galėtume atiduoti balsus tam, kuriam priklauso.

Mes norime įtraukti į darbuotojų sąrašą visų kolonijų žymiausius narius, prietelius ir remėjus. Tad kviečiame į darbą visus.

Koks džiaugsmas bus mums visiems darbininkams, jei po 3 mėnesių darbo galėsime pasidžiaugti, kad laimėjome LDS. ir "Darbininkui" 10,000 naujų narių ir naujų skaitytojų.

Mes galime tai padaryti, jeigu tik visi bendromis pajėgomis eisime vienu keliu prie užsibriežtojo tikslo.

LIETUVOS DUKTERYS STOJA DARBAN

So. Bostono lietuvių katalikų susipratimas kas kart didėja ir auga. L. D. S. vajui prasidėjus žymiausi tos kolonijos darbuotojai stoja darban.

Buvusiame L. D. S. 1 kuopos susirinkime K. Kiškis pakėlė svarbų klausimą, būtent įtraukti katalikiškas draugijas į šį taip prakilnų ir šventą katalikiškos spaudos platinimo darbą.

Išsikalbėjus prieita, kad draugijoms, kurios prisidės prie šio vajaus ir suras nors 25 naujus narius arba skaitytojus iš savo narių tarpo, tos draugijos valdybos vardai ir adresai ir susirinkimai bus garsinami organe "Darbininke" dykai.

Lietuvos Dukterų Draugija po globa Dievo Motinos savo susirinkime gruodžio 2 d. š. m. išklausiusios LDS. Centro Valdybos laišką ir A. Kneižio paaiškinimą vienbalsiai nutarė prisidėti prie išplatinimo 'Darbininko" ir tam darbui išrinko darbininkes.

Darbininkėmis apsiėmė šios: Ona Siaurienė, M. Kilmonitė, Marcelė Mateješkienė, Juzefa Gudaitė ir Ona Navickienė.

Taigi, moterims stojus į šį darbą sekmingam vajaus pravedimui duoda stipresnį pamatą.

Valio vajaus darbininkai!

DETROIT, MICH.

LDS. 72 kuopa nutarė gelbėti vargstančius Argentinoje lietuvius darbininkus. Išrinko komisiją, kuri rūpinsis pasiuntimu katalikiškos spaudos. Į komisiją įėjo K. Petrokas ir K. Daunoras. Komisija šaukiasi į visus narius ir prietelius taupyti katalikiškus laikraščius ir pridnoti K. Petrokui, 9237 Russell St.

Beto, prašome visų darbininkų neužmiršti vargstančių Argentinos lietuvių ir sušelpti pinigiškai. Komisija priiminės aukas ir pasiųs vargstantiems darbininkams per Lietuvos konsulą Argentinoje.

Tad dar kartą prašome teikti argentiniečiams darbininkams pagelbą. **V. Jedinkus,**

WATERBURY, CONN.

Lapkričio 28 d. LDS 5 kuopa laikė susirinkimą, kur dalyvavo kun. Bakšys ir muzikas A. Aleksis. Visi dalyvai gyvai svarstė apie "Darbininko" vajų. Ir kiekvienas dalyvis pasižadėjo prisidėti savo darbuote gavimui "D." skaitytojų arba narių. Čia jau tikra lygybė pasireiškė. Tas sudarė pagirtiną nuotaiką bei gražaus ūpo. Apart to nutarta surengti vakarėlį su paskaitomis. Nesenai kun. Saurusaitis čia laikė paskaitą. Visiems patiko. Tat ir vėl norima kviesti tą patį prelegentą, taipgi kun Kazlauską, vietinį vikarą. Yra vilties jog kun. K. nepasididžiuos darbininkų tarpe pasirodyti, bet priims pakvietimą ir pasiruoš tinkamą darbo žmonėms paskaitą. O mes laukisime to vakarėlio taip, kaip ryte patekėjant skaisčios saulutės.

Pabaigoje negaliu praleisti nepažymėjęs ištikimiausių L. D. S. 5 kp. narių darbuotės. Ir aš manau kad neapsiriksiu pasakęs, jog jei ne p. Bernota, Klimas, Aleškevičius, Jokubauskas, Šambaris ir Makauskas, tai jau šios kuopos gyvavimas senai būtų buvęs palaidotas. Tik ačiū jųjų ištvermei bei pasiryžimui kovoti už darbo žmogaus kilnesnius idealus dar ir nūnai teboskamba kuopos vardas surištas su gražiais darbais. Todel, broliai darbininkai, lai mūsų pačių kova už gerovę darbo žmonių ir tautos riša mus visus vienybėn.

Drevė

PHILADELPHIA, PA.

Lapkričio 3 čią d. čia tarp ričmondiečių pasimirė a. a. V. Kuraitis. Velionis trėjo jau 64 m. amžiaus. Išgyveno šioje šalyje virš 30 metų. Buvo tai labai labai pavyzdingas asmuo. O kada tarp mūs buvo LDS. kuopa, tai ir jis — a. a. Viktoras Kuraitis prigulėjo prie jos, todel ir drįstu gerb. sąjungos narių paprašyti, kad malonětų už jo vėlę sukalbėti "Angelas Dievo..."

Jo nuliūdusiai žmonai reiškiu užuojautą.

Livingstonietis

PRANEŠIMAS L. D. S. CONN. APSKRIČIO KUOPOMS

Nors ir nelabai daug laiko teliko, vienok manau, kad kiekviena kuopa imsis už darbo ir išrinks daug delegatų bei delegačių į Connecticut Apskričio suvažiavimą.

LDS. Conn. apskričio suvažiavimas įvyks gruodžio 19-tą d., 1926 m. ant Park gatvės, Bridgeport, Conn.

Kuopos neužmiršikite dalyvauti. **M. Blažauskaitė**
Apskričio Raštininkė

PAREIŠKIMAS

LDS. N. Y. ir N. J. apskričio suvažiavime, lapkričio 14 d., 1926 m., 180-2 New York Ave., Newark, N. J., 3 val. po pietų, vienbalsiai visi dalyviai pareiškė savo nepasitenkinimą dabartiniai Lietuvos valdžiai už steigimą Lietuvoje lenkiškų mokyklų Valstybės Iždo lėšomis. Apkraudami Lietuvos ūkininkus sunkiomis mokestimis turtą aikvoja savo priešo kultūrai stiprinti.

Lenkija turi užgriebus Lietuvos rytus su sostine Vilnium ir Lenkija užgriebtos Lietuvos vietose, ne tik kad nesteigia lietuviams mokyklų iš Lenkijos iždo, bet dar aštriausiai persekioja tas mokyklas, kurios buvo pačių lietuvių įsteigtos ir patys lietuviai užlaiko mokyklas ir mokytojus. Lenkijos biurokratiška valdžia suranda įvairių kabliukų ant tų mokytojų ir areštuoja, šalina iš vietų, o į tas vietas bruka savo lenkus mokytojus.

Kiek lenkai ištrėmė lietuvių vaikučių iš mokyklų ir iš naślaičių prieglaudų ant gatvės be jokio pasigailėjimo ir Vilniaus Lietuvių Komitetas kiek kartų kreipdavosi pas Lenkijos švietimo ministerį, bet tas ministeris nekreipė visai domės į tuos prašymus ir persekiojimo darbas varoma pagilinta vaga.

Mes stebimės Lietuvos valdžios pasielgimu, kad ji savo lėšomis steigia lenkams mokyklas ir auklėja sau priešus. Tokis dabartinės Lietuvos valdžios elgimasis Amerikos lietuvių visuomenei neaiškus.

Visi lietuviai turėtų prieš tai protestuoti ir ginti Lietuvos nepriklausomybę ir garbę.

L. D. S. N. Y. ir N. J. Auskričio Komisija: —

I. V. Kulikaitis,
Antanas Kazlas,
P. Elseika.

Katalikiška spauda neša laimę kiekvienam lietuviui darbininkui. Skaityk ir platink ją, o apturėsi laimę amžiną.

DARBININKAI VIENYKITĖS!

Gruodžio 1 dieną 1926 metais prasidėjo L.D.S. naujų narių ir "Darbininko" naujų skaitytojų pirašynėjimas arba vajus. Šis vajus tęsis per 3 mėnesius. Mes turime sutraukti į D.L.S. organizaciją visus susipratusius darbininkus. Pramatoma, kad jeigu visi stosime į darbą, be didelio vargo galime gauti

10,000 NAUJŲ NARIŲ

L. D. S. ORGANIZACIJOS TIKSLAS—a) Stiprinti narių tikybą ir dorą prisilaikant visiškos vienybės su Katalikų Bažnyčia; b) Kelti narių apšvietą ir gerbūvį ir auklėti draugiškumo jausmus; c) Platinti kooperacijos judėjimą (Ročdelio pamatais) lietuvių darbininkų tarpe; d) Padėti darbininkams patapti pilnateisiais ir naudingais šios šalies piliečiais; e) Rišti darbininkų klausimą Kristaus mokslo dvasioje ir pagal krikščioniškosios demokratijos nurodymų.

VAJAUS TIKSLAS—Sutraukti visus lietuvius darbininkus į vieną organizaciją, kad apsaugojus nuo išnaudotojų kapitalistų ir nuo veidmainių bedievių.

VAJAUS EIGA įrodys mūsų susipratimą ir norą pasidarbuoti del brolių ir sesučių darbininkų būvio pagerinimo ir išsiliuosavimo.

VAJUS DUOS PROGOS visiems ir visoms prisidėti prie L. D. S. ir vykinti gyveniman užsibriežtąjį tikslą.

VAJAUS REZULTATAI įrodys mūsų katalikų darbininkų stiprėjimą ar silpnėjimą.

SEKMINGAS VAJAUS PRAVEDIMAS įrodys, kad mes esame stiprūs ir galingi, gi nepasisekimas duos progos idėjos priešams pasidžiaugti ir pasityčioti iš mūsų ištyžimo ir silpnumo.

MES TVIRTAI TIKIME, kad darbininkai šiame vajuje pasidarbuos ir šviesos priešus nušluos nuo darbininkiškos žemės paviršiaus.

TAD VISI Kristaus obalsių sekėjai subendrinkime savo pajėgas ir įrodykime jog mes esame stiprūs ir galingi.

L. D. S. CENTRAS rūpinasi, kad į tą taip prakilnų darbą įtraukus kodaugiausia darbuotojų ir kad juos supažindinus su plačiąja visuomene. Tad prašome kuopų raštininkų arba tam darbui išrinktų asmenų siųsti kogreičiausia visų pasižadėjusių vajaus darbuotojų vardus ir adresus, kad galėtume pradėti skelbti "Darbininke."

NĖRA GRAŽESNIO ir prakilnesnio darbo kaip apaštalavimas katalikiškai spaudai. Tad aišku, kad už tą drbą reikia tenkintis darbininkišku atlyginimu.

ATLYGINIMAS—L. D. S. Centras atlyginimo nežada, bet pasidarbavusieji gaus moralį užmokesnį. Beto, Centras skiria ne atlyginimą, bet dovanas iš darbininkiško iždo.

DOVANOS—Daugiausia pasidarbavę pirašinėjime narių prie L. D. S. ir "Darbininko" skaitytojų gaus dovanas. Nariai ir skaitytojai galės būti metiniai, pusmetiniai ir bertainiai. Dovanos bus skiriamos sulig skaičiaus balsų.

VISO SKIRIAMA 24 DOVANOS

Pirma dovana $50 auksu arba $100 vertės knygų
Antra " $25 " arba $50 " knygų
Trečia " $10 " arba $20 " knygų
Ketvirta " $5 " arba $10 " knygų
10 dovanų po laikraštį "Darbininką" vienam metui
10 dovanų po dolerį arba už du doleriu vertės knygų

Į ŠĮ DARBĄ KVIEČIAME VISUS L. D. S. NARIUS, NET IR TUOS, KURIE PRISIRAŠYS VAJUI PRASIDĖJUS

VISAIS VAJAUS REIKALAIS, AMUNICIJOS ARBA INFORMACIJŲ DĖLEI KREIPKITĖS PAS

L. D. S. CENTRAS

366 Broadway, So. Boston, Mass.

TUV
POCIUS
Bo. Poste